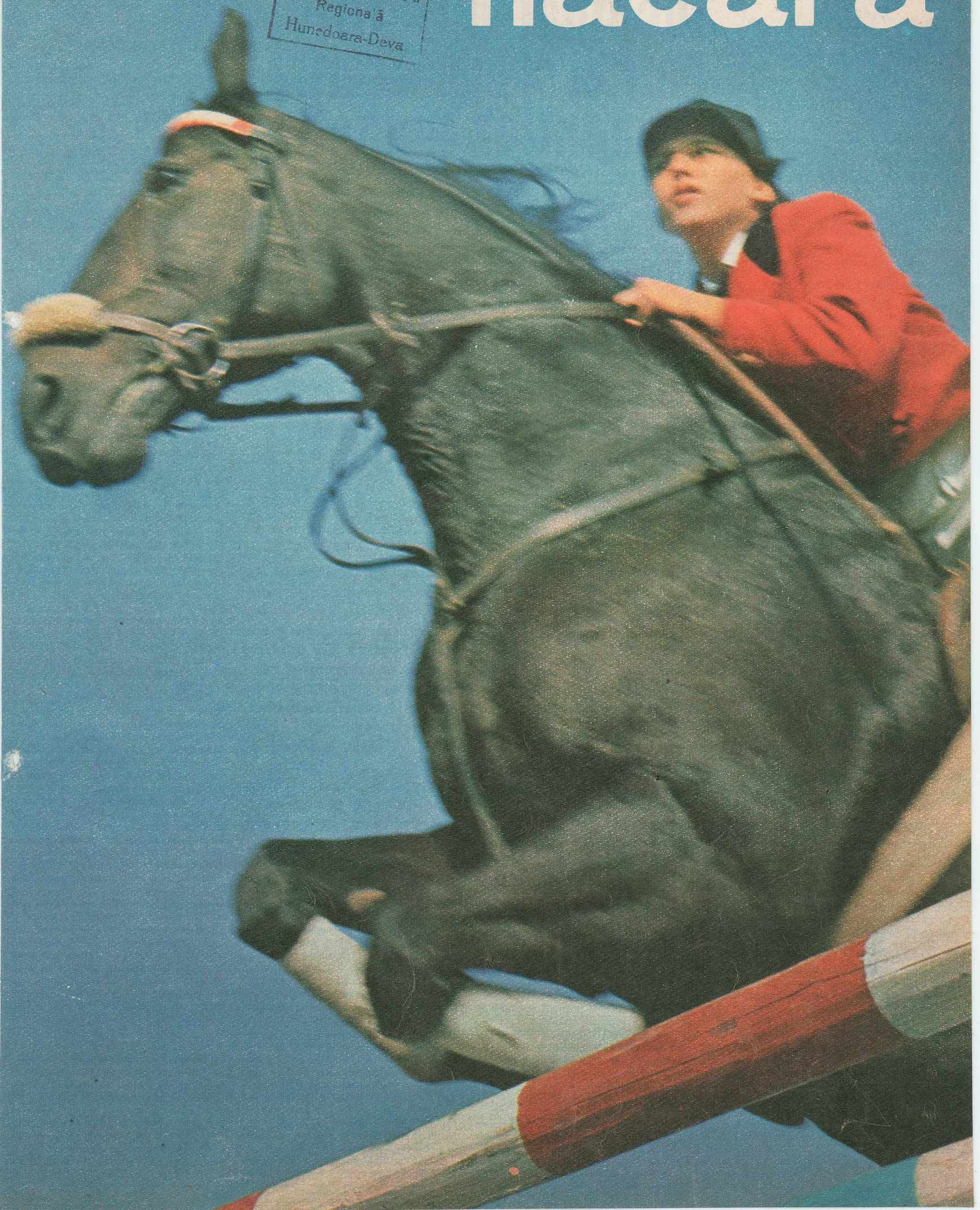

ANUL XVI NR. 47 (651) — 18 noiembrie 1967

flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

UN VAST PROGRAM închinat înfloririi patriei și bunăstării oamenilor muncii

PUNCTE DE VEDERE ASUPRA ORGANIZĂRII ȘTIINȚIFICE A PRODUCȚIEI

După cum se știe, în întreprinderile industriale din întreaga țară se desfășoară o largă acțiune privind analiza și studiul problemelor organizării științifice a producției. Ingineri, economiști, cadre de conducere din ministere, institute de cercetare și proiectare, întreprinderi, urmărind cu spirit de răspundere și competență căile cele mai eficiente privind îmbunătățirea procesului de producție, perfecționarea activității de conducere și organizare a muncii, elaborează propuneri concrete a căror apli-

care în practică va contribui la sporirea eficienței practice și economice a activității de producție. Pornind de la importanța pe care proiectul de Directive cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale o acordă organizării științifice a producției și a muncii, inginerul TĂNASE VOLINTIRU, director general al uzinei de anvelope «Danubiana», a ținut să sublinieze câteva din liniile de dezvoltare care se conturează în momentul de față, în această privință, la «Danubiana».

Aplicarea eficientă a principiului muncii colective, îmbinat cu răspunderea personală, presupune stabilirea unei structuri raționale a aparatului de conducere, în cadrul căruia fiecărei funcții de conducere să-i corespundă un număr determinat de compartimente cu atribuții bine precizate în raport cu specificul ramurii, al producției și cu mărimea întreprinderii. Din experiența unor întreprinderi din alte țări, s-a dovedit că un conducător poate coordona, cu maximum de eficiență, un număr de 3-6 compartimente.

Acest principiu și-a găsit o concretă aplicare în uzina «Danubiana» în urma studiilor cu privire la stabilirea noii structuri organizatorice a întreprinderii, corespunzător cerințelor producției. S-au delimitat 16 compartimente conduse de trei directori (director general, director tehnic și director economic), ceea ce reprezintă o simplificare netă față de 36 servicii și secții câte existau

în trecut. Paralel cu organizarea activității de conducere, în uzina «Danubiana» s-a stabilit un nou sistem informațional, mult mai rațional și simplificat, în funcție de schimbările ce au survenit în schema de organizare a uzinei.

Actualul sistem de informare economică aplicat la noi a dus la cunoașterea elementelor principale privind activitatea uzinei. El mai prezintă cu toate acestea încă o serie de neajunsuri. Astfel, în multe cazuri informația economică este tardivă iar deciziile luate sînt orientate spre rezolvarea unor probleme de moment ale procesului de producție, fără a fi luate în considerare implicațiile acestor decizii asupra eficienței de ansamblu. De aici decurge, ca o sarcină importantă și deosebit de actuală pentru noi, multiplicarea surselor de informare care să permită conducerii uzinei o mai largă cunoaștere a tuturor fenomenelor economice din uzină. În această direcție un rol important îl joacă siste-

mul de evidență, care trebuie să ofere conducerii date zilnice sau pe perioade scurte asupra stadiului îndeplinirii principalilor indicatori economico-financiari.

Evidența organizată la uzina «Danubiana» oferă un număr suficient de date elementare care sînt în măsură să informeze complet asupra realizării planului. Dar aceste date nu sînt folosite totdeauna în mod operativ în munca de organizare și conducere a activității din diferite compartimente și sectoare. De exemplu, ar fi indicat să se prezinte conducerii uzinei, printre altele, date asupra utilajelor care au staționat, cu arătarea cauzelor, chiar și în cazurile în care planul de producție pe întreaga secție apare realizat. În felul acesta s-ar crea posibilități de a se lua măsuri ca fiecare utilaj să fie folosit cu maximum de eficiență în procesul de producție.

O altă latură importantă a organizării activității de conducere este și folosirea personalului tehnico-administrativ.

Din analiza efectuată în cadrul uzinei a rezultat că în anul 1966 personalul tehnico-administrativ a avut o pondere de 17,3% din efectivul mediu de salariați ai uzinei, iar în urma acțiunii de reorganizare a schemei de funcționare ponderea acestuia a scăzut la 14,5%.

Luînd în discuție gradul de folosire a personalului tehnico-administrativ corespunzător cu nivelul de pregătire și sarcinile ce le revin prin regulamentul de organizare și funcționare, am ajuns la concluzia că este indicată o reexaminare a atribuțiilor fiecăruia, pentru a se asigura o folosire mai judicioasă a forței de muncă și o delimitare mai precisă a sarcinilor și răspunderilor. A rezultat, spre exemplu, că unele servicii ca tehnic-export sau normarea muncii erau încărdate cu câte un singur salariat — șeful serviciului — care desfășura o muncă ce nu justifică funcția și încadrarea existentă, lucru ce a impus desființarea acestor servicii și comasarea lor cu alte compartimente, fapt care conduce în prezent către o folosire mai judicioasă a fondului de timp.

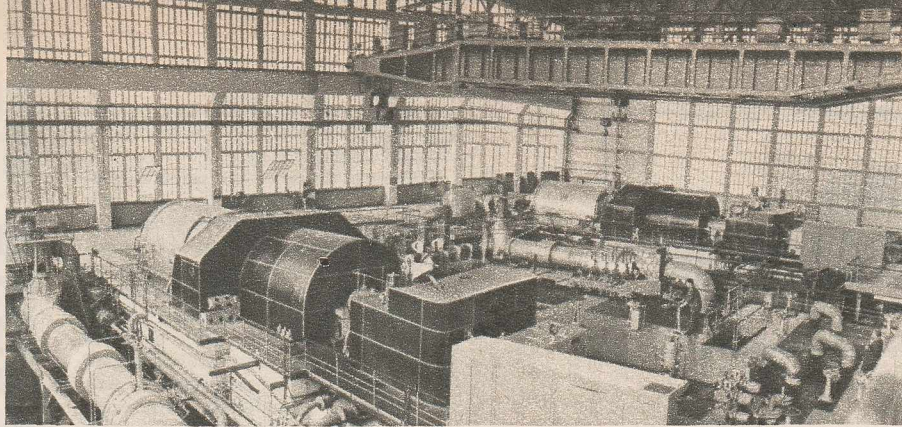
Desigur, problemele organizării conducerii, ca și căile de perfecționare a acestora, sînt departe de a se limita numai la cele menționate mai sus. Trebuie subliniat, mai ales, că îndeplinirea ritmică a planului se poate realiza numai în condițiile organizării superioare a producției și a muncii.

Pe baza experienței de pînă acum putem spune că pentru asigurarea unei activități ritmice o mare importanță prezintă programarea operativă a producției, care dă posibilitatea cunoașterii din timp a sarcinilor de producție și a termenelor de îndeplinire a lor. Alegerea celor mai adecvate sisteme de programare operativă a producției, ca metoda graficului director, programarea liniară — cît și urmărirea producției cu ajutorul unor instalații moderne de înregistrare a producției pe fluxul tehnologic — au creat posibilitatea îndeplinirii în mod ritmic a producției și totodată au condus la depășirea sarcinilor cantitative de producție, în numai 9 luni din acest an, cu peste 13 000 garnituri de anvelope.

Metoda care asigură cea mai înaltă eficiență economică și care permite specializarea utilajelor, a forței de muncă, detalierea amănunțită a procesului de producție, sincronizarea strictă între operații, ritmicitatea și continuitatea procesului de producție este organizarea în flux continuu a producției.

În uzina «Danubiana» forma de orga-

(Continuare în pag. 4)

Dezvoltarea Centralei electrice de termoficare București — a cărei hală principală o vedem în fotografie — a sporit la aproape de două ori capacitatea ei de producție. Pentru anul 1967 se realizează prevederea de plan a acestei centrale ca producția de energie electrică să se ridice la 700 000 MWh, iar cea de energie termică să asigure căldura necesară pentru 30 000 de apartamente.

UNITĂȚI TERITORIALE CU O PUTERNICĂ VIAȚĂ ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ

Documentele Plenarei C.C. al P.C.R. privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale reprezintă un concludent exemplu de rezolvare dialectică a unei probleme fundamentale a desăvârșirii construcției socialiste în condițiile specifice țării noastre. Această vastă acțiune, întemeiată pe o analiză profundă a intercondiționării factorilor naturali, economici, demografici, sociali și tehnici, oferă o garanție sigură a ridicării generale a nivelului de trai în țara noastră. Acest proces de lungă durată impune în mod firesc instituirea unui complex program de cercetări, concretizat în sondaje, planuri, studii, menit să descopere direcțiile și metodele cele mai

bune pentru traducerea în viață a proiectului privind principiile de bază adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. pentru îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale.

Sistematizarea satelor — obiectul discuțiilor din rindurile care urmează — reclamă concursul unor specialiști din cele mai diverse domenii de activitate: arhitecți, ingineri, economiști, sociologi, geografi, geologi, istorici, medici etc.

Tovarășii ANETA ALMĂȘAN-RADU, de la Centrul de cercetări sociologice din Căpitană, și TRAIAN CHIȚULESCU, șef de sector tehnic în cadrul sectorului de sistematizare din C.S.C.A.S., ne împărtășesc părerile și sugestiile lor:

CERCETAREA SOCIOLOGICĂ, O CONTRIBUȚIE PREȚIOASĂ

Principiile de bază adoptate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale reclamă și în domeniul cercetărilor sociologice studierea atentă a tuturor factorilor din a căror acțiune interferentă, intercondițională, se dezvoltă chipul nou al orașelor și satelor.

Răspunzând întrebărilor cine și ce produce, în ce mod produce, cine și cum consumă aceste produse, unde sînt așezați geografic producătorii bunurilor materiale și de cultură, cit de deasă este populația, care este starea ei de cultură, macro și microistoria dezvoltării ei, pot fi înțelese multitudinea de fațete interne

ale complexului proces de urbanizare.

Aș dori să mă refer mai ales la două aspecte: urbanizarea zonelor preorășenești și problema condițiilor concret istorice de dezvoltare a localităților rurale.

În 1970, în țara noastră, ponderea populației urbane va atinge pe cea a populației rurale nu numai prin sporul natural al populației urbane ci și prin atragerea de noi contingente ale țărănimii în ramurile neagricole ale economiei. Această situație a devenit încă de pe acum caracteristică regiunilor Hunedoara și Brașov. Se poate aprecia de asemenea că numeroase fenomene sociale din zonele rurale ale acestor regiuni se vor reproduce într-un fel sau altul și în cuprinsul altor teritorii puternic industrializate. Și asta deoarece marile centre muncitorești absorb o mare parte din

forța validă de muncă din agricultura satelor apropiate. În aceste zone preorășenești se așază temporar sau definitiv o populație sosită din alte zone geografice și, evident, fenomenul are multiple și complexe consecințe sociale. În același timp zona preorășenească devine treptat puțin diferită de cea a orașului propriu-zis. Casele gen vilă, cu o funcționalitate complexă, adecvată necesităților de confort ale celor ce lucrează în mediu urban, iau tot mai mult locul caselor țărănești. Au apărut sisteme urbane cum este cel de la Hunedoara, Călan, Deva, care cuprind un număr mare de sate orășenizate, fenomen real, constat de arhitecții care efectuează studiile de sistematizare ale orașelor.

În toate țările cu economie dezvoltată zonele rurale preorășenești atrag ca un

magnet populația în căutare de venituri mai mari, din zone geografice mai îndepărtate. În mod real, fenomenul există și la noi, în zonele preorășenești ale marilor centre industriale. El a fost pus în evidență și de cercetările întreprinse recent de un colectiv al Centrului de cercetări sociologice.

Trebuie să se țină seama de faptul că, prin atracția exercitată asupra populației sătești, orașul transmite satului în mod spontan trăsăturile sale de urbanitate. Numai o cercetare sociologică atentă va putea oferi urbanistilor soluții concrete, necesare asigurării dezvoltării acestor localități în armonie cu cea a orașului.

Fenomenul apare, cu intensitate mai redusă, și în jurul comunelor mari, puternice din punct de vedere economic.

Documentele de partid atrag atenția asupra procesului de polarizare a populației rurale, ca urmare a concentrării mijloacelor de muncă și a proprietății cooperatiste, prin înființarea unor obiective industriale mici, care presupun cooperarea mai multor cooperative de producție: fabrici de nutrețuri concentrate, centre de semiindustrializare a unor produse agricole. Se întvede deci o concentrare a populației în jurul acestor obiective, proprietate a mai multor cooperative, fenomen social ce presupune sistematizarea rurală pe baza perspectivei pe care o oferă zona comună interferată.

O altă problemă: respectarea condițiilor concret istorice de dezvoltare a localității rurale este de mare însemnătate în sistematizarea acestor localități. Aceasta nu înseamnă însă doar luarea în considerare a factorilor multipli care au determinat așezarea localității într-un anumit fel (de-a lungul unei șosele, văi, sub poale de codru sau lângă surse de apă). În condițiile concentrării proprietății cooperativelor de producție s-ar putea ca factorii inițiali ai așezării ei să nu mai acționeze direct ci numai parțial, prin tradiția existentă. Înseamnă oare că prin dispariția funcțiilor așezării aceasta trebuie să fie lichidată ca localitate? Aproximarea așezărilor de pe văi înguste (sau locuri neprielnice unei sistematizări rurale) de centrele viitoare este firesc. Dar procesul de apropiere a populației de vetrele de sate mari este un proces îndelungat, care trebuie urmă-

(Continuare în pag. 5)

PUNCTE DE VEDERE ASUPRA ORGANIZĂRII ȘTIINȚIFICE A PRODUCȚIEI

(Urmare din pag. 2)

nizare a producției în flux continuu este linia cu ritm reglementat, care cere ca la fiecare minut să se producă două anvelope.

Pentru a asigura realizarea planului de producție cu un nivel redus de cheltuieli de producție și cu o înaltă productivitate a muncii se impune ca, o dată cu organizarea secțiilor de bază, să se organizeze în mod corespunzător și activitatea secțiilor auxiliare și de deservire. În legătură cu aceasta trebuie subliniat că de modul în care este organizată activitatea auxiliară depinde efectuarea la timp și în bune condițiuni a reparațiilor utilajelor și a întreținerii lor.

La «Danubiana» studiile efectuate în această privință s-au concretizat în stabilirea unui nou sistem de planificare operativă pe bază de grafic-plan a lucrărilor de întreținere.

○ altă problemă: folosirea judicioasă

a timpului de lucru. Această măsură presupune nu numai reducerea numărului de om-zile neutilizate, lichidarea pierderilor datorate întreruperilor mai mari de o zi sau a absențelor de orice fel, ci totodată utilizarea deplină a orelor destinate producției de către fiecare salariat prezent în întreprindere.

Pe această linie Hotărârea C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri din mai a.c. cu privire la reglementarea programului de muncă și întăririi disciplinei în întreprinderi, pentru folosirea completă și productivă a timpului de lucru, stabilește măsuri menite să ducă la îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan prin punerea în valoare a tuturor rezervelor de timp de lucru și luarea celor mai severe măsuri pentru stricta respectare a disciplinei muncii. Fără îndoială că intensa activitate politico-educativă ce se desfășoară în toate unitățile va duce

la crearea unei opinii de masă pentru întărirea disciplinei, pentru mai buna utilizare a timpului de lucru.

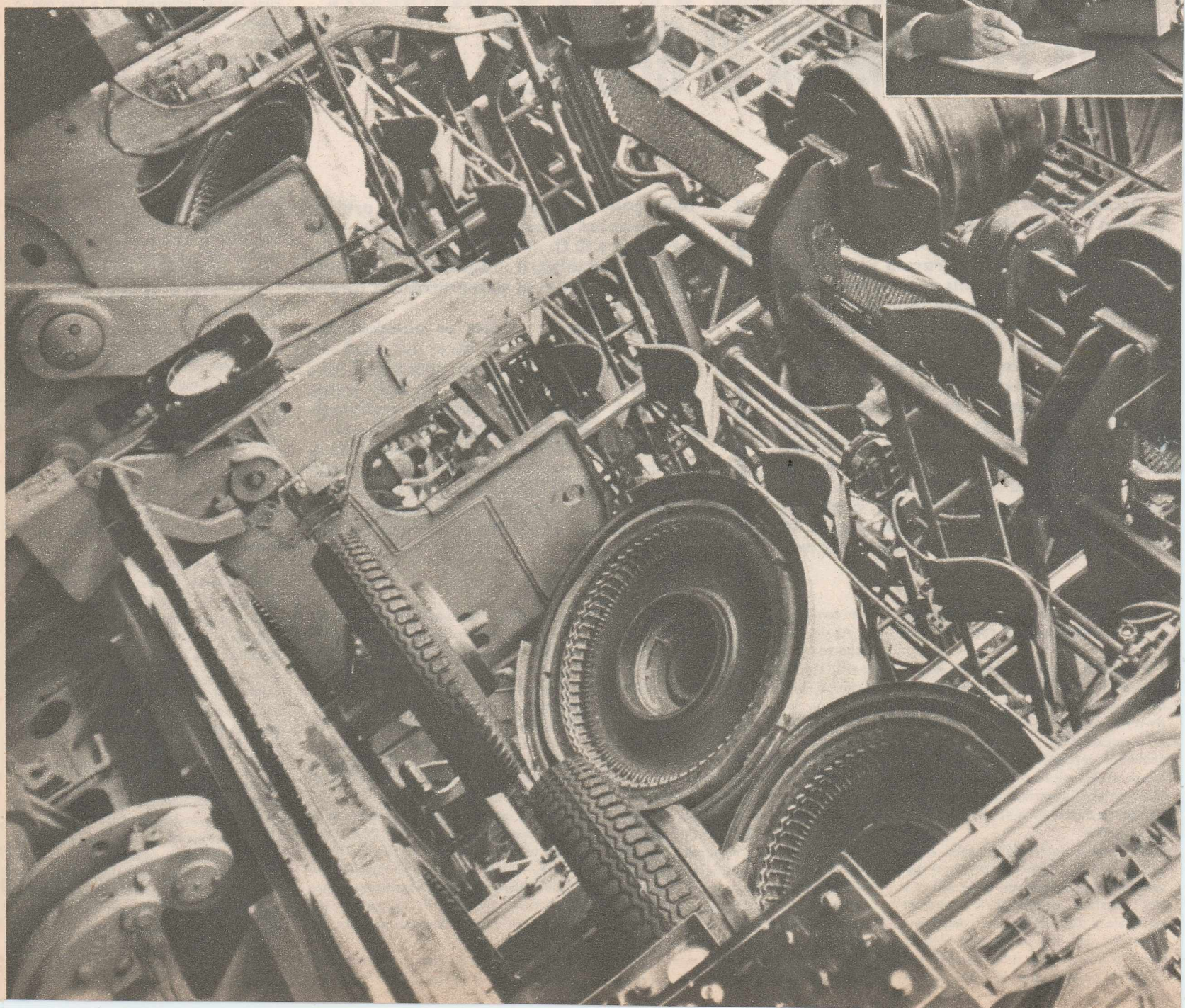
Comitetul de partid din uzina «Danubiana» a examinat în câteva rânduri contribuția muncii politice de masă la îmbunătățirea organizării producției și a muncii, ceea ce a dat posibilitatea să se intervină acolo unde nu s-a întreprins încă nimic concret și curajos pe această linie și să se creeze condițiile necesare generalizării experienței dobândite până în prezent. Eficiența muncii politice este concretizată în rezultatele înscrise pe linia organizării producției și a muncii, prin depășirile de plan obținute în cele 9 luni din acest an.

S-au dat peste plan 12 653 garnituri de anvelope, un volum suplimentar de 30 109 lei la producția-marfă vândută și încasată, productivitatea muncii a crescut cu 7,6% față de plan, iar cheltuielile la 1 000 lei producție-marfă vândută și încasată au fost reduse cu 3,4%.

Acțiunea întreprinsă de conducerea partidului și statului pe linia organizării științifice a producției și a muncii își va găsi noi căi de rezolvare prin traducerea în practică a măsurilor propuse de Plenara C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie 1967. Dezbaterile și aprobarea proiectului de Directive cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României, vor determina în fapt ridicarea pe o treaptă superioară a întregii activități economice din patria noastră.

Ing. Tănase Volintiru, director general al uzinei «Danubiana».

▲ din factorii de bază condiționează funcțarea în regim optim utilajele complexe și tehnicitatea este uarea la maximum recuperilor prin asiea din vreme a utiilor și pieselor de schimb și urmărirea strictă tehnologiei de fabricație. O parte din măsurile luate la uzina «Dan» prin planurile de lucru recent elaborate vizează tocmai atingerea acestui obiectiv.

UNITĂȚI TERITORIALE CU O PUTERNICĂ VIAȚĂ ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ

(Urmare din pag. 3)

rit cu multă grijă atât pentru relațiile sociale complexe cât și pentru implicațiile ce le comportă asupra psihologiei, comportamentului, în ultimă instanță, asupra legăturilor locuitorilor cu satul natal.

Acțiunea de înnoire a satelor va trebui tocmai de aceea să se desfășoare cu sprijinul a numeroși specialiști și pe baza consultării largi a maselor de cooperatori.

SATUL ROMÂNESC ÎN PERSPECTIVĂ

Socializarea agriculturii și dezvoltarea neîntreruptă a forțelor de producție —

cele din mediul urban. Cu toate acestea, așa cum se sublinia în documentele adoptate la recenta Plenară a Comitetului Central, lipsa unor organe de coordonare pe plan central și regional și a unei concepții unitare în acest domeniu au determinat o serie de neajunsuri în activitatea de proiectare legată de sistematizarea localităților rurale. Nu în puține cazuri clădirile au fost amplasate la întâmplare, folosindu-se terenuri scoase din circuitul agricol, iar împrăștierea investițiilor (construirea de magazine, școli, dispensare, în localități cu un număr redus de locuitori) s-a dovedit nu de puține ori inefficientă.

Iată un exemplu, legat în bună măsură

Traian Chițulescu

Aneta Almășan-Radu

ne spune tov. arhitect Traian Chițulescu — a influențat în mod favorabil și activitatea constructivă din mediul rural. Comunele și satele noastre s-au îmbogățit cu multe clădiri realizate din fondurile de stat sau din cele ale cooperativelor. Au fost înălțate numeroase edificii destinate producției, clădiri pentru școli, dispensare, case de nașteri, magazine, brutării, cămine culturale etc., iar în sectorul de locuințe activitatea constructivă a atins chiar o intensitate superioară

de activitatea instituției noastre. Ani în șir constructorii de școli au folosit în satele cu populație redusă un proiect tip elaborat de arhitecții noștri: școală cu două clase. În asemenea școli, conduse în mod frecvent doar de doi învățători, îmbolnăvirea dascălului însemna în fapt întreruperea temporară a învățămîntului. Ceea ce, evident, nu se poate întâmpla într-o școală cu 16 clase, unde membrii corpului didactic se pot suplini între ei fără prea mari dificultăți. Numai

într-o comună mare, cu alte cuvinte cu o populație numeroasă, dotările minime (școli, magazine, cinematografe, bibliotecă, cămin cultural) și dotările edilitare își pot dovedi din plin eficiența și rentabilitatea.

Dezvoltarea inegală și, implicit, nerațională a multor localități rurale, situație moștenită din perioada capitalistă, se oglindește cu fidelitate și în următoarele date statistice: teritoriul României cuprinde aproximativ 15 000 de sate grupate în 4 200 comune. Dintre acestea, 72% sînt localități cu mai puțin de 1 000 de locuitori, dintre care aproape 44% au sub 500 de locuitori.

Regruparea satelor în jurul unor localități-pivot reprezintă tocmai de aceea o idee deosebit de prețioasă în vasta acțiune de sistematizare a mediului nostru rural. În actuala etapă de dezvoltare a țării noastre satul nu mai trebuie privit ca o unitate economică de sine stătătoare ci ca o componentă a unui grup de așezări rurale, localități care cooperează și se interconstrucționează reciproc. Sistematizarea comunelor, a satelor care alcătuiesc comunele — se arată în documentele de partid — trebuie să se efectueze în cadrul unui program național de ansamblu, bazat pe studii referitoare la amenajarea unor unități teritoriale complexe, cuprinzînd întregul sistem de așezări, urbane și rurale, care se interconstrucționează reciproc.

Sistematizarea așezărilor după acest principiu ar influența favorabil în primul rînd activitatea productivă prin organizarea în comun a lucrărilor de ameliorări funciare, valorificarea rațională a potențialului de muncă, a mijloacelor de lucru și a fondului bănesc. Acest lucru presupune și crearea unei rețele de drumuri în întregime viabile, în stare să asigure mobilitatea cetățenilor cuprinși în perimetrul geografic respectiv, asigurarea mijloacelor de transport necesare și «urbanizarea» localităților-nucleu prin dotări minime și edilitare. Toate acestea ar modifica și psihologia multor săteni, mereu împinși de dorința de a deveni cu orice preț orașeni. Exodul spre oraș reprezintă, evident, un fenomen specific țărilor industrializate, iar industrializarea implică în mod inevitabil urbanizarea. Dar consecințele nu sînt întotdeauna dintre cele mai fericite. Orașele-gigant sau orașele-monstru, cum le numesc arhitecții, sînt interesante și frumoase doar pentru turiști. La Paris și Londra — metropole pe care am avut ocazia să le vizitez — idealul fiecărui cetățean este de a-și construi o casuță la 10-15 kilometri în afara orașului.

La noi, după cum se știe, lumea nu fuge de oraș ci, dimpotrivă, îl preferă și-l solicită cu ardoare. Dar cînd omul va avea în comună cinematografe, magazine bine aprovizionate, conducte cu apă potabilă și mijloace rapide de comunicații va prefera să rămînă la el acasă în cea mai mare parte a timpului său liber, în liniște și aer curat.

În privința măsurilor de ordin practic, consider și eu că trebuie promovat sistemul așezărilor pe vecinătăți teritoriale și nu gruparea așezărilor pe medii urbane și rurale. De asemenea consider nimerită propunerea de organizare, într-o etapă mai îndepărtată, a unor sisteme cu caracter mixt, în care să coopereze așezări urbane și rurale.

Adoptarea unor asemenea forme de organizare teritorială și economică ar facilita, după părerea noastră, îndeplinirea vastului program de sistematizare a mediului rural și, în ultimă instanță, diminuarea continuă a deosebirilor dintre oraș și sat.

ÎN CONCORDANȚĂ CU CERINȚELE ACTUALE ALE ECONOMIEI

Documentele Congresului al IX-lea al partidului prevăd ca în 1970 industria chimică să producă anual o cantitate de aproximativ 1 100 000 tone substanță activă. Această cifră indică pe de o parte gradul înaintat de pătrundere a metodelor moderne de fertilizare a solului în agricultura țării noastre, iar pe de altă parte creșterea potențialului productiv al uneia dintre cele mai noi ramuri ale industriei chimice, potențial ale cărui baze reale se pun în prezent prin preocuparea colectivelor de la marile combinate producătoare de îngrășăminte de a atinge în cel mai scurt timp parametrii proiectați la fiecare instalație și fabrică. Dar, așa cum s-a subliniat în cadrul dezbaterilor pe marginea documentelor Plenarei C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie, creșterea producției de îngrășăminte implică o serie de măsuri atât în organizarea și conducerea unităților productive propriu-zise cât și în privința sistemului de distribuire a îngrășămintelor către unitățile consumatoare. Analizând o serie de factori surveniți în prezent în acest sector, tov. **Nicolae Grădinaru**, directorul Uzinei de superfosfați și acid sulfuric de la Năvodari, a formulat o serie de propuneri și sugestii pe care ne-am propus să le facem cunoscute și cititorilor noștri. Redăm, în cele ce urmează, discuția purtată de redactorul nostru Nicolae Rădulescu cu tov. Nicolae Grădinaru.

Redacția: Pe cât înțelegem, dv. apreciați că sporirea producției de îngrășăminte generează, în etapa actuală, o serie de cerințe noi în privința organizării producției și a distribuției îngrășămintelor către consumatori.

N. Grădinaru: Fără discuție, modul cum se lucrează în prezent este depășit, el nu mai corespunde din punct de vedere calitativ cerințelor viitorului imediat. De altfel documentele plenarei din octombrie au exprimat acest lucru cu deosebită claritate, referindu-se la o serie întreagă de alte domenii. Eu văd ca în viitoarea centrală industrială specializată în producția de îngrășăminte să intre uzinele de îngrășăminte fosfatice și complexe de la Turnu-Măgurele, Valea Călugărească și Năvodari. Dată fiind asemănarea de profil (aceste uzine au utilaje similare la liniile de acid sulfuric, produc pe baza aceluiași procedee tehnologice sau licențe etc.), va fi mai ușor de coordonat activitatea lor. Dar consecințele grupării în cadrul aceleiași centrale vor fi cu mult mai multe și mai complexe.

Redacția: Vă rugăm să concretizați.

N. Grădinaru: Să vedem, de exemplu, cum se prezintă lucrurile în ce privește asigurarea reparațiilor în perioada anuală de oprire a utilajelor prevăzută în ciclul tehnologic normal. Fiind o unitate puternică, cu posibilități mai mari decât ar putea avea o întreprindere izolată, oricât de mare ar fi aceasta, centrala va putea avea, în cadrul întreprinderilor componente, una cu profil mecano-energetic specializată în reparații anuale pentru uzine chimice. Efectivele acestei întreprinderi ar putea fi suficient de mari iar cadrele ar avea condiții mai bune de specializare, ceea ce ar face ca reparațiile să fie efectuate mai bine iar timpul de oprire să fie mult redus. Pentru reparații curente, de mică importanță, fiecare întreprindere producătoare ar putea să aibă un efectiv restrâns, a cărui muncă va avea astfel o eficiență

mult sporită. Dar mai e ceva. Dată fiind nevoia de a avea în orice moment piese de schimb de toate felurile, în prezent uzinele noastre se aprovizionează din timp cu un număr mare de sortimente, blocând importante fonduri de rulment și creînd, inevitabil, stocuri supranormative. Or, renunțând la o parte importantă din fondurile lor de rulment, întreprinderile chimice pot avea la dispoziție depozitele de utilaje și piese de schimb ale centralei, iar prin intermediul acelei întreprinderi specializate cu profil mecano-energetic, de care am vorbit, reparațiile anuale s-ar efectua mai bine și cu rezultate mai bune din punct de vedere economic.

Redacția: Cum se prezintă situația în momentul de față la capitolul transport de îngrășăminte?

N. Grădinaru: Am în vedere, pentru ceea ce vă voi răspunde la această întrebare, rezultatul unei recente anchete

efectuate de ministerul nostru în colaborare cu Consiliul Superior al Agriculturii. S-a constatat, de pildă, că o parte din substanța activă a îngrășămintelor (circa 25%) se pierde inutil pe rampele căilor ferate, din lipsă de magazii și datorită gospodăririi necorespunzătoare a îngrășămintelor. E normal să fie așa, de vreme ce treptele ierarhice ale sistemului actual de aprovizionare cu îngrășăminte sînt mai multe și, ca să mă exprim mai plastic, nu știe dreapta ce face stînga.

Redacția: Cum vedeți remedierea acestor deficiențe în viitor?

N. Grădinaru: Propun să se constituie, pe anumite zone teritoriale, un număr de stații de depozitare și amestec a îngrășămintelor chimice. Aceasta ar permite evitarea pierderilor de substanță activă, ar facilita o corelație mai strînsă între cerințele agriculturii și posibilitățile de satisfacere a lor, pe sortimente, și ar spori viteza de circulație a fondurilor, căci uzinele ar putea asigura, prin transporturi masive, marșrutizate, o deplasare directă a produselor lor la aceste stații. Și încă ceva: știți cât costă, anual, ambalajele de hîrtie și polietilenă în care se transportă actualmente îngrășămintele? Dintr-un calcul făcut de noi rezultă că acestea grevează bugetul statului cu aproximativ 300 000 000 lei. Or, prin transportul cu vagoane special adaptate, direct la silozurile stațiilor de amestec și distribuție iar de aici la consumator, cu simple camioane amenajate corespunzător (din fonduri de mică mecanizare; e vorba de

fapt de amplasarea pe camion a unui simplu șnec), se suprimă dintr-un condei această cheltuială.

Redacția: Cît privește problema transportului de îngrășăminte destinate exportului, ce propuneți în această privință?

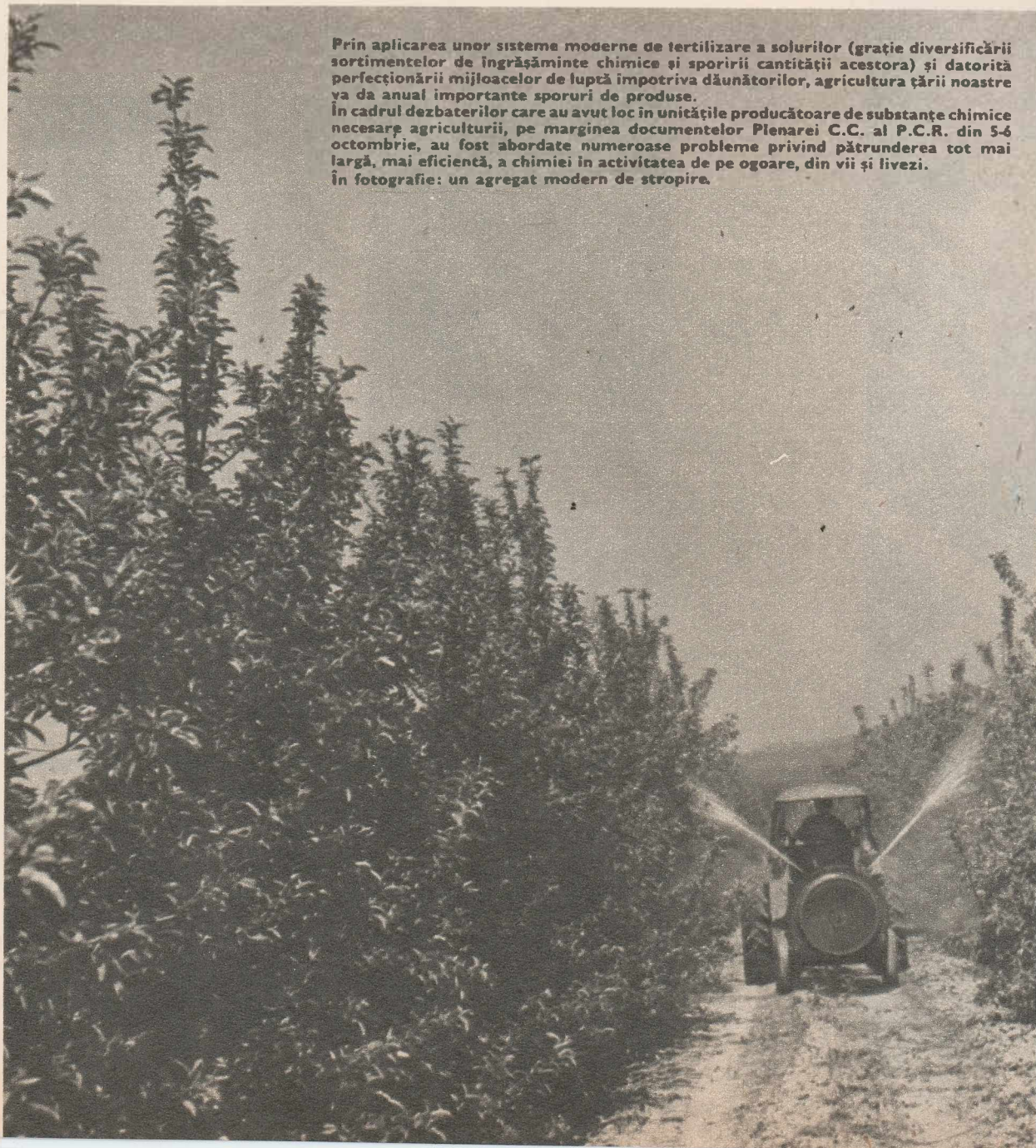
N. Grădinaru: Cred că este imperios necesară construirea unui depozit-tampon în portul Constanța. Să vă explic: posibilitățile de producție au o desfășurare lineară, în timp ce cerințele la export pot înregistra perioade de vîrf, cu atingerea unor valori prea mari pentru capacitatea noastră de producție. Existînd un asemenea depozit-tampon s-ar evita «salturile», s-ar reduce cheltuielile de locație a vagoanelor și s-ar ușura raționalizarea folosirii spațiului din port pentru manevră și trafic feroviar.

Redacția: Desigur, ceea ce ne-ați spus pînă acum reprezintă doar o parte din măsurile pe care le vedeți aplicabile, în viitor, în lumina prevederilor plenarei din 5-6 octombrie.

N. Grădinaru: Sînt, de fapt, doar cîteva păreri personale. Conducerea centralei industriale ce se va constitui, ministerul, vor aprecia dacă aceste propuneri sînt eficiente. De altfel mai există și numeroase alte puncte de vedere care vor fi analizate temeinic înainte de a se trece la elaborarea unor măsuri concrete.

Un lucru e sigur însă: rezultatul muncii noastre va fi, ca urmare a aplicării acestor măsuri, mai bun, mai eficace, mai în concordanță cu cerințele concrete ale economiei.

Prin aplicarea unor sisteme moderne de fertilizare a solurilor (grație diversificării sortimentelor de îngrășăminte chimice și sporirii cantității acestora) și datorită perfecționării mijloacelor de luptă împotriva dăunătorilor, agricultura țării noastre va da anual importante sporuri de produse. În cadrul dezbaterilor care au avut loc în unitățile producătoare de substanțe chimice necesare agriculturii, pe marginea documentelor Plenarei C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie, au fost abordate numeroase probleme privind pătrunderea tot mai largă, mai eficientă, a chimiei în activitatea de pe ogoare, din vii și livezi. În fotografie: un agregat modern de stropire.

ÎMBUNĂTĂȚIREA ORGANIZĂRII ADMINISTRATIV - TERITORIALE

de Cornel IUGA

În cadrul măsurilor adoptate de Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 5-6 octombrie 1967, un loc important îl ocupă cele referitoare la îmbunătățirea organizării administrative-teritoriale a țării și sistematizarea localităților rurale.

Actuala organizare administrativ-teritorială se bazează pe măsurile adoptate în anul 1950. În anii care au trecut de atunci, ca urmare a politicii de dezvoltare intensă și multilaterală a economiei naționale promovate de Partidul Comunist Român — prin industrializarea țării, prin cooperativizarea și modernizarea agriculturii — pe harta țării au apărut noi centre și obiective economice și social-culturale; regiuni cu o structură agrară pronunțată au realizat progrese importante. Elocvent în această privință este faptul că regiuni ca Argeș, Oltenia, București, Iași, Bacău și Dobrogea, a căror pondere în producția globală industrială reprezenta 16% în 1950,

dau în prezent peste 22% din producția industrială.

În condițiile progresului impetuos pe țărîm economic și social-cultural, proprii desăvîrșirii construcției socialiste, a ieșit la iveală tot mai pregnant că actuala formă de organizare administrativ-teritorială nu mai corespunde noii etape de dezvoltare a țării, au apărut unele manifestări de paralelisme în atribuții și competențe care afectează inițiativa locală, iar unele verigi au devenit inutile.

Prevederile referitoare la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării pornesc tocmai de la necesitatea înlăturării neajunsurilor existente, a paralelismelor și suprapunerilor din activitatea de conducere și rezolvare a problemelor locale.

Propunerile adoptate de plenară, și care urmează a fi supuse dezbaterii Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, au în vedere crearea unor unități administrativ-teritoriale puternice,

care să fundamenteze cadrul necesar unei dezvoltări rapide și multilaterale a tuturor ramurilor economiei naționale, să asigure valorificarea deplină a potențialului material și uman de pe întreg cuprinsul țării, să creeze condiții creșterii inițiativei, operativității și răspunderii noilor organe locale, concomitent cu sporirea eficienței conducerii centrale, ca urmare a apropierii ei de unitățile administrative de bază, atragerea pe scară largă a maselor populare la conducerea treburilor obștești.

Principiile de bază adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie 1967 cu privire la îmbunătățirea organizării administrative a țării și sistematizarea localităților rurale se bazează pe o amplă analiză a tuturor factorilor naturali, economici, tehnici, demografici, sociali, a experienței pozitive și a neajunsurilor constatate în activitatea organelor locale, a tradițiilor existente în țara noastră, a tendințelor actuale pe plan mondial.

Se preconizează crearea de județe ca unități administrativ-teritoriale, cu un potențial industrial-agrar complex, care să dispună de o anumită bază de materii prime. Configurația noilor județe va trebui să fie astfel făcută încît, ținîndu-se seama de tradițiile istorice, de relief și căile de comunicație, de potențialul economic și social etc., să asigure rezolvarea operativă și competentă a problemelor, printr-o conlucrare directă cu orașele și comunele din componența lor, să contribuie la dezvoltarea economică, socială și edilitar-gospodărească a acestora.

Împărțirea administrativ-teritorială a țării pe județe va face posibilă, în același timp, o repartizare mai rațională a forțelor de producție prin așezarea mai eficientă a viitoarelor obiective industriale și agricole în profil teritorial, o simplificare și folosire mai judicioasă a personalului din aparatul de stat.

O prevedere importantă se referă la organizarea ca municipii a orașelor cu o importanță deosebită în viața economică, politică și social-culturală a țării. Aceste orașe vor conlucra în mod direct cu organele centrale ale administrației de stat.

Unitatea administrativă de bază a țării va fi comuna, alcătuită din unul sau mai multe sate apropiate, avînd o populație, în medie, pe țară, de 4 500-5 000 de locuitori, care poate varia pe zone, comunele de șes avînd o populație mai numeroasă.

La stabilirea noilor comune va trebui să se aibă în vedere necesitatea creării de unități administrative puternice, viabile din punct de vedere economic și social-cultural, capabile să valorifice la maximum resursele din mediul rural, să dezvolte și să diversifice activitățile agricole, industriale, comerciale, meșteșugărești, social-culturale, să înlesnească ridicarea nivelului de civilizație, apropierea condițiilor de viață ale populației de la sate de cele de la orașe.

Viața, experiența acumulată arată că acolo unde sînt comune mari s-a format o anumită bază materială, s-a diversificat și s-a dezvoltat activitatea economică și cea cultural-artistică, există construcții edilitare bune, școli, șosele, o gospodărie mai prosperă.

Determinarea limitelor teritoriale ale noilor comune va trebui să se bazeze pe cunoașterea și analiza critică, profundă și multilaterală, a situației actuale a așezărilor existente, pe valorificarea potențialului economic și natural, ținîndu-se în același timp seama de căile de comunicație, de structura populației, de suprafața totală și pe categorii de folosință a terenurilor, de particularitățile și condițiile specifice locale.

Acțiunea de îmbunătățire a organizării administrativ-teritoriale se îmbină în mod organic cu măsurile privind sistematizarea localităților rurale.

Plenara C.C. al P.C.R. a arătat că, deși au fost obținute rezultate în transformarea și ridicarea nivelului economic

și cultural al satului, a lipsit preocuparea susținută pentru dezvoltarea sistematizată a localităților rurale, pentru asigurarea unei repartizări judicioase a obiectivelor economice, a dotărilor social-culturale și tehnico-edilitare. Măsurile adoptate în domeniul sistematizării localităților rurale au în vedere schimbările profunde intervenite în viața economică a satului, în relațiile dintre oameni, în conștiința țărănimii; ele țin seama de ritmul rapid în care se va dezvolta satul românesc în viitor și de problemele pe care le ridică actuala etapă de desăvîrșire a construcției socialiste; de necesitatea sporirii eficienței economice a investițiilor pe care le fac atît statul, unitățile cooperatiste cit și locuitorii din mediul rural.

Sistematizarea comunelor și satelor care alcătuiesc comunele va constitui obiectul unei activități unitare, coordonate și de perspectivă, bazată pe studii referitoare la amenajarea unor unități teritoriale complexe, capabile să asigure punerea în valoare a tuturor posibilităților de dezvoltare a unor condiții de viață civilizate în mediul rural, de amplasare judicioasă a centrelor de producție agricolă, școlilor, noilor clădiri de locuințe. Totodată, aceasta va înlesni realizarea prin cooperare a unor importante acțiuni privind alimentarea cu apă, irigații, asigurarea energiei electrice, construcții de drumuri, depozite și alte obiective economice sau sociale.

Fiecare comună va dispune de școală de învățămînt general, de cîmin cultural, cinematograful, dispensarul, baie, brutărie, ateliere de reparații și deservire, magazine de desfacere a mărfurilor și unități de alimentație publică etc.

Dat fiind importanța deosebită a acestei acțiuni, coordonarea și îndrumarea întregii activități de îmbunătățire a organizării administrativ-teritoriale și de sistematizare a localităților rurale sînt făcute de o Comisie centrală de partid și de stat, iar pe plan local de comisii regionale. Acestea — prin atragerea și consultarea unui mare număr de cadre de partid și de stat, de specialiști din toate sectoarele de activitate — vor elabora propuneri cu privire la delimitarea comunelor, categorisirea și delimitarea orașelor, stabilirea și delimitarea municipiilor, stabilirea denumirii unităților administrativ-teritoriale și organizarea acțiunii de sistematizare a localităților rurale. Ele vor întocmi lucrări ample, documentate, prin consultarea unui mare număr din intelectualii sateilor și orașelor, a unui mare număr de cetățeni cu experiență în administrația de stat și în problemele gospodăriei obștești, prin studierea la fața locului a fiecărui sat, comună, oraș și prin analiza studiilor și monografiilor existente la nivelul comunelor, raioanelor și regiunilor.

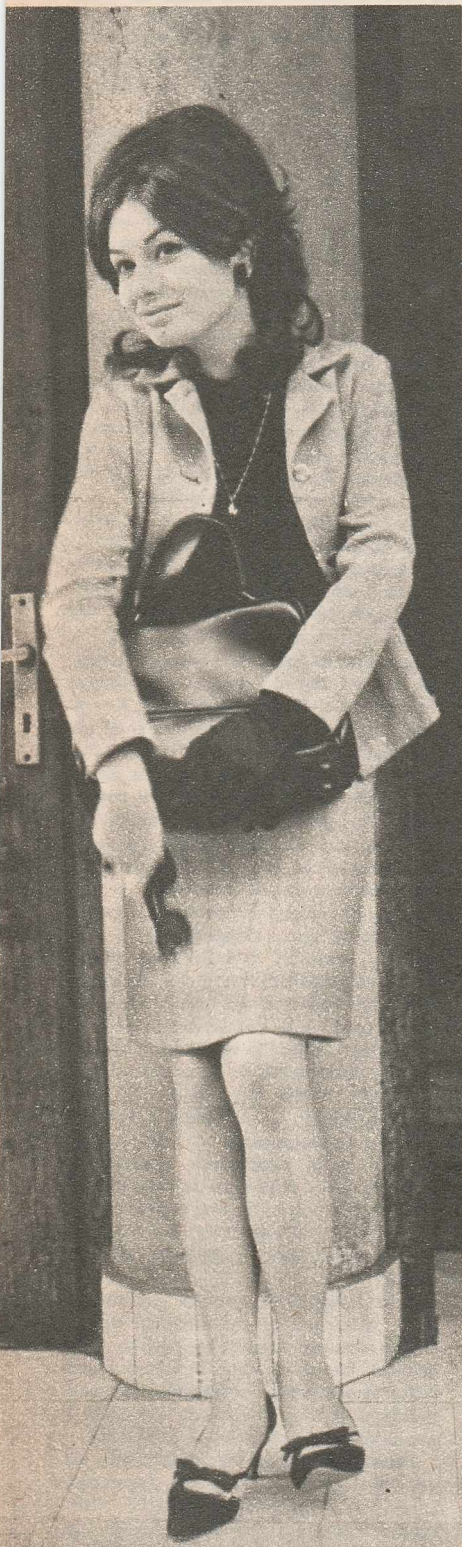
Prin înfăptuirea acestor acțiuni de mare amploare și însemnătate vor fi create condiții favorabile pentru dinamizarea factorilor care determină dezvoltarea economică, social-politică și culturală a patriei, creșterea continuă a nivelului de civilizație al poporului.

Măsurile preconizate, obiectivele lor generale ca și formele de organizare care vor fi propuse constituie rodul studierii ample a realității vieții de stat și administrative, a experienței organelor locale; ele vor valorifica vechile tradiții existente în țara noastră și vor ține seama de tendințele actuale pe plan mondial în formele de organizare administrativ-teritorială a societății contemporane.

Înfăptuirea principiilor privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale și sistematizării localităților rurale va crea cadrul adecvat pentru aplicarea în bune condițiuni a complexului de măsuri cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare a României socialiste.

teatru

MARIELA PETRESCU e mulțumită (deși, sincer vorbind, să fii în același teatru și cam pe același gen cu Rodica Tapalagă — căreia, din păcate, nu i se pot nici ei asigura roluri pe măsura remarcabilului ei talent — nu mi se pare de loc comod). A avut, în acești ultimi doi ani, un rol principal (dar nu prea adecvat genului ei!) într-o piesă care, vai, a cam căzut — «Casa Bernardei Alba»: a dublat-o la rezeală pe Rodica Tapalagă, când aceasta s-a îmbolnăvit, în rolul Doinei Boboc din «Sfântul Mitică Blajinu». Și cu asta, gata. Dar, mă rog, Bucureștiul oferă tot felul de consolări: un rol într-un film, cite ceva pe la Televiziune... Mariela e plină de încredere în viitor și cred că are dreptate. Nu putem decât să-i apreciem optimismul...

GEORGE STILU e cătrănit rău. Nu-l cunoașteți? Mă rog, nu e nici vina lui, nici a dv.: nu ați avut de unde. De doi ani de când e angajat — prin concurs! — la Teatrul «Bulandra» a avut parte de un singur rolisor, cel mai palid, dacă nu chiar singurul palid din «Sfântul Mitică Blajinu»: cel al obscurului funcționar Gică Balaban. În institut era socotit o mare speranță, la Teatrul din Ploiești l-a interpretat pe Thibald («Romeo și Julieta»), pe Nicola («Act venețian»), pe Felix («104 pagini de dragoste»)... Aici stă realmente degeaba. A sperat să lucreze cu Ciulei, cu Pintilie, cu Moiescu, a jucat doar în regia lui Aurel Baranga... Doi ani irosiți în zadar! Cine îi va putea restitui vreodată?

Când a fost angajat la Teatrul «Nottara», **ION SIMINIE** avea de partea lui o serie de argumente tari: șase ani de teatru la Baia Mare, alți șase la Brașov, o experiență solidă și un lung șir de roluri de primă clasă în urmă, plus un foarte interesant stil de actor modern «cu farmec». Toți regizorii teatrului — aflați în comisia de concurs — i-au votat cu entuziasm angajarea. Nici unul din ei însă nu l-a distribuit în stagiunile ce au urmat. Siminie a intrat să-l dubleze pe Mihai Fotino în «Sonet pentru o păpușă», l-a dublat apoi pe Ștefan Tapalagă în «Au fost odată două orfeline» și a trebuit ca un regizor-oaspete să monteze «Lovitura» pentru ca să fie distribuit într-un rol mai «gras»... Păcat, într-adevăr păcat.

GEORGE PAUL AVRAM apare în «Regin de Navarra» (și în fotografia de față) în costumul pe care George Vraca l-a purtat în «Corsarul» în anul în care tânărul actor se naște. E, într-adevăr, un amănunt încurajator. Dar poate și o corolară: e singurul rol pe care l-a avut de când angajat la Teatrul Național.

Pe **CONSTANTIN DIPLAN** l-am cunoscut acum cițiva ani când turneul Teatrului din Timișoara a prezentat «Doi pe-un balansoar». Cu un singur spectacol cucerise publicul bucureștean.

De două stagiuni a devenit actor bucureștean angajat de Teatrul Național. Nu l-am mai văzut de atunci (decît într-un rol ingrat din «Seringa»). Dezamăgirile sînt de bună-seamă reciproce. Poate că ne vom coșola, și noi, publicul, și actorul, cu prilejul premierei «Martin Bormann».

din culisele unor migrațiuni...

Anchetă realizată de Sanda FAUR
Fotografii de S. STEINER

Pe ȘERBAN CANTACUZINO filmul ni l-a făcut cunoscut înaintea teatrului. Și bine a făcut: în «Străinul», în «Gaudeamus igitur», în «Șapte băieți și-o ștrengăriță» Șerban Cantacuzino anunța un talent delicat, o sensibilitate adolescentină care îi creau un avantaj gen interpretativ. În ceea ce a avut de jucat la Teatrul «Ion Creangă», din păcate, el ni le-a putut mai puțin demonstra. A realizat, e adevărat, printr-o anume împrejurare, ambele roluri principale din «Corigențe la dragoste», și aceasta ar fi putut constitui un exercițiu util dacă spectacolul ar fi fost o reușită. Șerban Cantacuzino privește totuși încrezător înainte, spunând, ca în titlul unei piese în care a jucat: «Bună dimineața miine».

Zilele trecute, după numai câteva investigații (decă lucrul este binecunoscut în cercurile de specialitate), am fost puși în fața unei cifre pe care am găsit-o surprinzătoare: teatrele bucureștene au absorbit din provincie, în ultimele două stagioni, o infuzie artistică înviorătoare concretizată în 46 de persoane fizice. În general, persoane tinere și talentate. Intrate în teatru prin ușa din față, adică legal și onest, prin concursuri legale și oneste (în afară, poate, de câteva inevitabile excepții, angajate — cum spunea un spiritual secretar literar — prin... concurs de împrejurări). Până aici totul e în perfectă ordine, pentru că nimic nu e mai logic, mai vital necesar pentru un organism artistic decât înnoirea sa regeneratoare, nimic nu e mai așteptat de o scenă și de către public decât

(Continuare în pag. 15)

Am întâlnit la Capșa, în fața unei cafele, două dintre cele mai interesante actrițe ale tinerei generații: ILEANA STANA-IONESCU și IOANA MANOLESCU. Au fost colegi în «timpurile de aur» de la Teatrul din Piatra Neamț, când rolurile mari veneau unul după altul iar succesele la fel.

De doi ani Ileana Stana-Ionescu e angajată prin concurs la Teatrul Național: a jucat doar o dublură, Tofana din «Patima roșie».

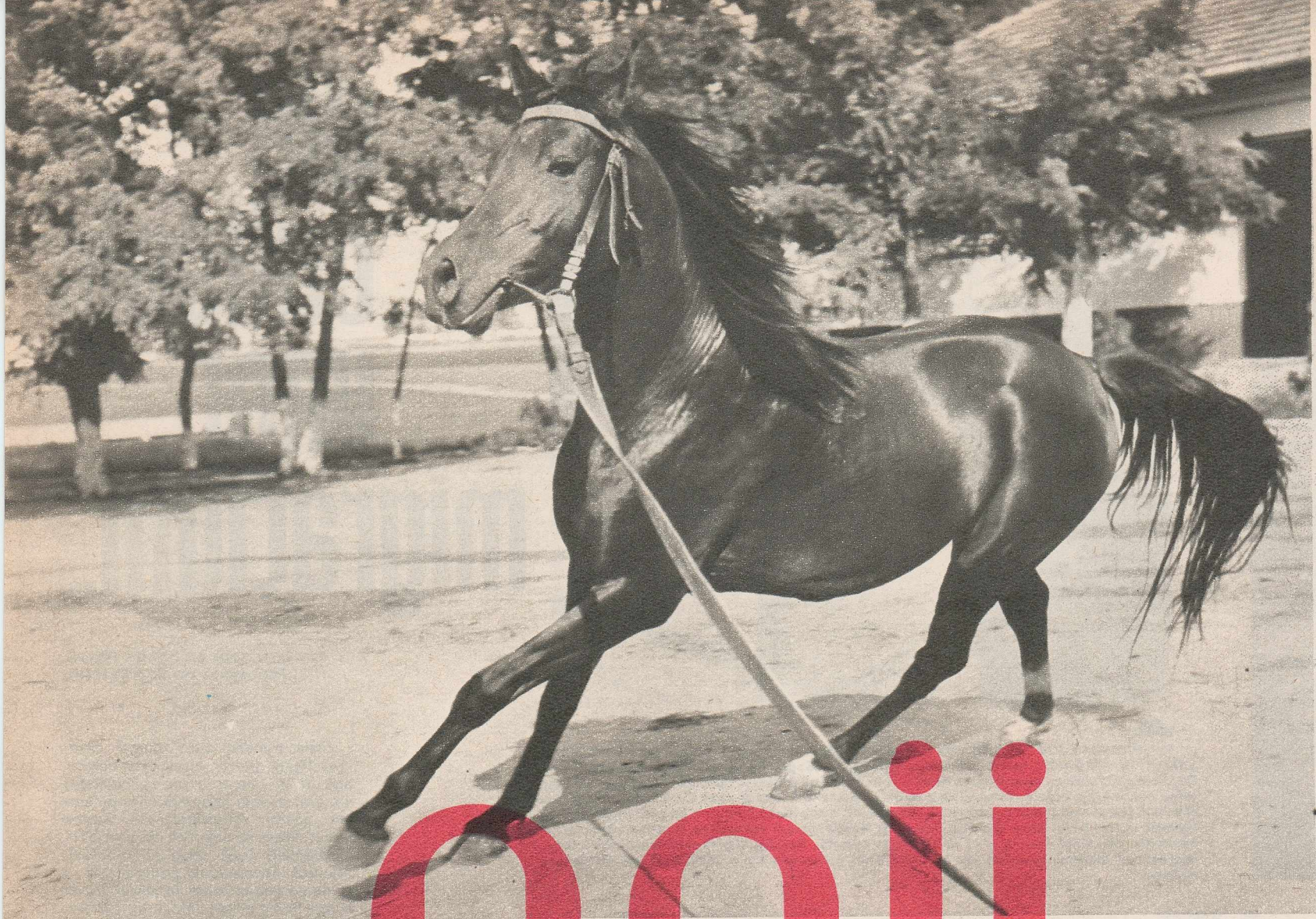
De doi ani Ioana Manolescu e angajată prin concurs la Teatrul «C.I. Nottara»: a jucat un rol în «Omul care și-a pierdut omenia» și câteva alte mici roluri.

Mai e nevoie de vreun comentariu?

ȘTEFAN RADOF face o socoteală care îi iese bine: două străji cvasimute (în «Antigona» și «Petru Rareș»), trei dubluri (în «Sonet pentru o păpușă», «Henric al IV-lea», «Acest animal ciudat»), două spectacole repetate și, din păcate, ne jucate... Pentru două stagioni i se pare suficient. Mai ales cu perspectiva unui rol de prim plan în spectacolul-coupé, Gelderode.

Numai că noi ne amintim de cele cinci roluri principale pe care le-a jucat, într-o singură stagiune, pe scena Teatrului din Piatra Neamț. Depinde ce îți minte!

Reportaj de George CIUDAN
Fotografii de S. STEINER
și V. BÎRCA

▲
«Da, pașă, pentru calul meu
mă iau de piept cu Dumne-
zeu»

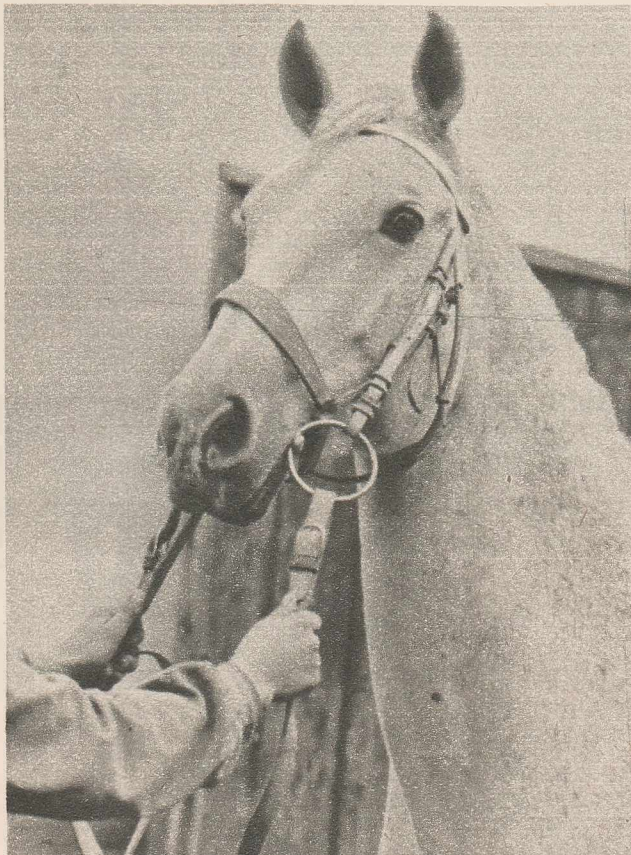
Care dintre aceștia vor
înfrunta exigențele mari-
lor hipodromuri și vor că-
lători prin lume?
▼

Calii

În toamna aceasta de aur, când am fost la Mangalia și la Simbăta de Jos, am avut sentimentul că ne aflăm în fața a sute de statui vii a căror superbă frumusețe a coborât din mit și din legendă. Copiii-băligari — așa li se spune celor mai mici crescători de cai — și oamenii vîrstnici care au trăit printră ducipalți o jumătate de veac și au hotărît să moară călare ne-au povestit cu lux de amănunte și cu aprinsă pasiune despre ceea ce am numit statui vii, adică despre cai.

Da, am văzut peste o mie de asemenea statui, am cerut lămuriri de la sculptorii lor, am aflat o mulțime de legende și iată-ne acum în măsură să le așternem pe hîrtie pentru a vă bucura și întrista împreună cu noi.

Despre cai s-a spus totdeauna că sînt ca niște statui.

«SĂ NE ÎNCHINĂM MEMORIEI SOȚIEI LUI MAHOMED»

«Cine iubește calul arab, cui li este drag infinitul din privirea acestui cal, să se închine memoriei soției lui Mahomed» — așa spune legenda. Dacă nu exista această femeie lumea ar fi fost văduvită de caii arabi. Avea împărăteasa 60 de cai și îi iubea în aceeași măsură în care-l iubea pe Mahomed. Dar într-o zi șarpele îndoileii a mușcat-o pe împărăteasă. Oare toți caili țin la ea în aceeași măsură în care-i îndrăgește dînsa? Și pentru a afla ce-i în inima multor prețuitorilor ei cal, așa cum era obiceiul vremurilor, i-a pus la încercare. I-a încercat cu setea. I-a pus la post. Dar ispitei n-au putut să-i reziste decît cinci iepe. Acestea au primit binecuvîntarea lui Mahomed și au format nucleul hergheliei. De atunci s-au format cele cinci linii nobile ale calului arab, a căror faimă s-a întins în toată lumea și ai căror descendenți i-am întîlnit și la Mangalia: Koheilan, Siglav, O'Bajan, Hadban, Gazal.

Cum a ajuns Gazal din Peninsula Arabică în Europa? Să ne slujim tot de legendă. Atrasi de nemaipomenitele însușiri ale nobililor patrupezi, niște neguțatori europeni au pornit o călătorie în Arabia cu gîndul de a-și procura cîteva exemplare din prețioasele animale. După îndelungate drumuri și după atente căutări au întîlnit în cele

din urmă în deșert un armăsar de toată frumusețea. Numai că proprietarul n-a vrut să-l vîndă «păgînilor» pentru nimic în lume. În această situație, un neguțator mai îndrăzneț a hotărît să-i fure arabilui calul. L-a încălecat și a fugit cu el prin deșert. Încălecînd un alt cal, stăpînul a gonit după hoț. L-a ajuns. Prins la strîmtoare, călărețul hoț a vrut să-i dea înapoi. Dar arabil a spus: «Ia-ți-l, nu-i calul meu dacă te-am ajuns din urmă. Calul meu nu poate fi ajuns de nimeni. Ia-ți-l și du-te sănătos».

Dar să mutăm lucrurile din planul legendei în cel al adevărului istoric. Pe vremea raialelor turcești, mocanii din Dobrogea trimiteau în fiecare toamnă garnizoanei militare din Istanbul mii de oi. Drept recompensă, sultanii dădeau Dobrogei cîte-un armăsar arab. Astfel s-a ajuns ca ducipalul dobrogean să aibă infuzie de sînge arab.

De ce în 1928 a fost înființată herghelia de cai arabi la Mangalia și nu în altă parte? Altfel nu se putea. Climatul de aici se aseamăna celui din Peninsula Arabică: uscăciune, lipsă de precipitații, vînt.

GLORIILE HERGHELIEI

Fiți atenți la mersul unui cal arab. Are mersul întins, elegant, stepat. E atît de elastic și atît de ușor mersul acestui cal încît se zice că de s-ar

MIC GHID CABALIN

Răspindite în multe regiuni ale țării, hergheliile atestă dragostea românului pentru cel mai frumos și mai inteligent animal domestic, calul.

La Lucina — prin părțile Sucevei — trăiesc din vremuri imemorabile huțulii, caili despre care se știe o mie de legende. Cine călărește un huțul pe locurile cele mai prăpăstioase se poate convinge de un lucru: ai mai multă siguranță călare pe un huțul decît pe jos. Rețineți: în materie de huțuli herghelia de la Lucina e cea mai bună din lume.

În vecinătatea Sucevei, la Rădăuți, întîlnim caili din rasa ghidran. Buni pentru călărie, pentru sportul hîpic și pentru tracțiune. Toți au culoarea roaibă. La Bonțida (Cluj) găsim rasa furioso-north-stadt, iar la Balc (Oradea) calul de glorie pursînge englez. La Rușetu (Brăila) crește vestita rasă trăpașă, iar la Cislău (Ploiești) reintîlnim pursîngele englez; un alt pursînge — din rasa trăpașă — îl găsim la Dor Mărunt, regiunea București. În Bărăgan, la Amara, avem arabul masiv, iar la Pădureni (Banat) trăiește de multă vreme cel mai bun cal pentru tracțiune, cel din rasa onius.

Vestitele herghelii de la Segarcea și Jegălia, care creșteau cai pursînge trăpași, nu mai există. Și cea de la Todireni (Suceava), unde trăiau caili lui Mahomed, a dispărut.

Mai avem două herghelii de toată frumusețea: la Mangalia (Dobrogea) și la Simbăta de Jos. Nici un cuvînt despre ele. Amănunte asupra acestor herghelii găsiți în reportajul «Caili», pe care-l publicăm în paginile de față.

întimpla să calce sîni iubitei adormite, aceasta n-ar simți nimic. Blîndețea și supușenia sînt alte attribute ale calului arab. Dacă-i faci o vizită în grajd, se apropie de tine prietenos și te caută în buzunare. Adică vrea zahăr. La călărie însă e numai foc și inimă.

Dacă mergeți la Mangalia vizitați-l pe Nedjari IV, un armăsar de neînchipuită frumusețe. Chipul său a apărut în multe reviste din lume. Acum e bătrîn. Are 24 de ani. A ieșit la pensie. Dar anii nu i-au luat nici un strop din frumusețe. Sau faceți cunoștință cu Hadban 16, care-ți creează iluzia că merge pe nori, că nu atinge pămîntul; sau vedeți-l pe Mersuth, fost campion republican, care sare ca o panteră și-și etalează marea sa eleganță și coada ca un voal de mireasă. Dacă doriți cereți să vedeți iepșoara EL-Sbaa II-2. Cu ea, un puști, fost pînă nu demult copil-băligar, Alexandru Bildu, a devenit în această toamnă, cu prilejul Campionatului național de călărie-obstacole, campion al țării la categoria juniori.

UN OM CARE TREBUIE RĂSPĂLĂTIT

De foarte mulți ani trăiește și muncește la Mangalia unul dintre cei mai de seamă arabiști din România, medicul veterinar Iacob Oțianu. De pămînt, omul e din acea parte din țară unde se zice «tăt Banatu-i fruncea». Dar n-a vrut să rămînă aici pentru simplul fapt că în Banat nu există cai arabi. Nici la București, unde i s-a oferit un post universitar, n-a fost ispitit să vină. Pentru același motiv. A preferat să îmbătrînească la Mangalia, să-l bată vînturile seci. Și asta numai de dragul cailor arabi. Am aflat de la doctorul Oțianu o mulțime de lucruri interesante. Ne-a fost însă imposibil să aflăm un singur cuvînt despre greutățile prin care a trecut herghelia. Numai că în atîția amar de ani meseria ne-a învățat că, uneori, ca să afli adevărul trebuie să întrebăm într-un loc, ci în două, în cinci, în zece, în cîte este nevoie.

Aflasem în predocumentarea acestui reportaj că la Mangalia, în urmă cu ani, din pricina subaprecierii foloaselor pe care le poate aduce calul chiar

și agriculturii moderne, două dintre cele cinci linii nobile ale rasei arabe începuseră să degenezeze, hrănite puțin și nesubstanțial.

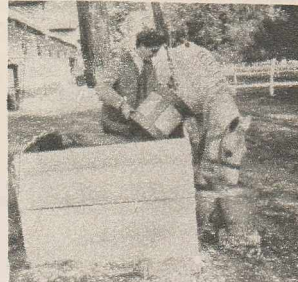
Pentru o asemenea stare de lucruri unui om i s-a rupt inima de durere. Avea omul acesta ceva bani la CEC. O viață întreagă a trăit cu chirie și se hotărîse ca înainte de pensie să-și construiască o casuță. Dar privind la cai și văzînd cum își pierd din valoarea biologică, cum le scade gradul de fecunditate și prolificitate, i-a spus într-o zi soției: «Nu ne mai construim casă. Trebuie să salvăm caili». Și i-a salvat. A cumpărat pe banii lui ovăz și alte furaje.

Omul acesta este medicul Iacob Oțianu, șeful hergheliei de la Mangalia.

PLUTO, SATELIT, ȘEHERAZADA ȘI NOSTALGIA...

La poalele Munților Făgăraș, la Simbăta de Jos, într-un peisaj fermecător, sînt crescuți de aproape o sută de ani caili din rasa Lipițan. Mai exact, herghelia de aici a fost înființată în anul 1874 de contele Brukenthal. Contele, se pare, a format herghelia de dragul Mariei Tereza. Lipițanul e de-o rezistență cu totul neobișnuită. Rasa a fost creată în 1580 la Lipitza, lingă Trieste. În trei secole s-au format șase linii de sînge: Pluto, Conversano, Favory, Neapolitano, Maestoso și Siglav. Mai tîrziu s-a creat și linia Incitato.

LA FÎNTÎNA CU GĂLEATĂ

La Simbăta de Jos e un mic colt de paradis. Caili au adăposturi bune și se pare că șeful hergheliei de aici, inginerul Viorel Receanu, face treabă de bun gospodar. Și baza furajeră e asigurată, chiar dacă unii l-au prelucrat pe șef să furajeze caili pursînge cu... cartofi în loc de ovăz. Ce să-i faci? Se mai întimplă, în ciuda faptului că fermierul are autonomie deplină.

Dar cînd ne gîndim la muncitorii de la această herghelie, acum, în pragul iernii, ne apucă tristețea. Pentru fiecare cal ei trebuie să scoată zilnic 30 găleți de apă. Înmulțindu-se numărul cailor (730) cu cel al găleților de apă scoase zilnic și-o să vă convinșă că în miez de iarnă o astfel de muncă e puțin compatibilă cu epoca în care trăim. Oare apa nu poate fi dusă mecanizat la grajduri?

Toate aceste linii se găsesc și la Simbăta de Jos. Amintim un fapt care ne umple de mîndrie: la ora actuală, datorită unei selecții riguroase și a priceperii crescătorilor, herghelia lipițană de la Simbăta e clasată, ca puritate și efectiv, pe locul I din Europa. Alături de acest nucleu lipițan la Simbăta de Jos există caili din rasele pursînge englez, arab, ghidran. Hai-deți să facem împreună o vizită la herghelie. Iată-l pe Pluto, care are putere de zmeu; iată-l pe Satelit, cîștigătorul multor concursuri hîpice internaționale. Oferiți-i o bucată de zahăr lui Goguță, răsfățatul hergheliei, mînz orfan, crescut cu biberonul, iubireț foarte și gelos peste măsură. Armăsarul acesta frumos și infatuit, Siglav, Capriola I, cînd e la pascut privește cu dispreț iepele blonde, fuge de ele și nu paște decît în vecinătatea iepelor murgi sau negre. Iată și iepșoarele jumătăți de sînge. Ele formează nucleul de sport. Au nume splendide: Șeherazada, Nostalgia, Sultana, Săl-

(Continuare în pag. 12)

ciara etc. Acești doi cai Favory — tată și fiu — sînt deținătorii recordului hergheliei la proba de tracțiune ușoară. Gazal VI e încîntat de prietenia ce s-a legat între el și Florin Piersic cu prilejul filmului «Harap-Alb».

Destul. La Sîmbăta sînt 730 de cai. Și fiecare are povestea sa. Amănuntele, pe cît de interesante pe atît de amuzante, nu pot fi cuprinse într-un reportaj.

DIN TATĂ-N FIU

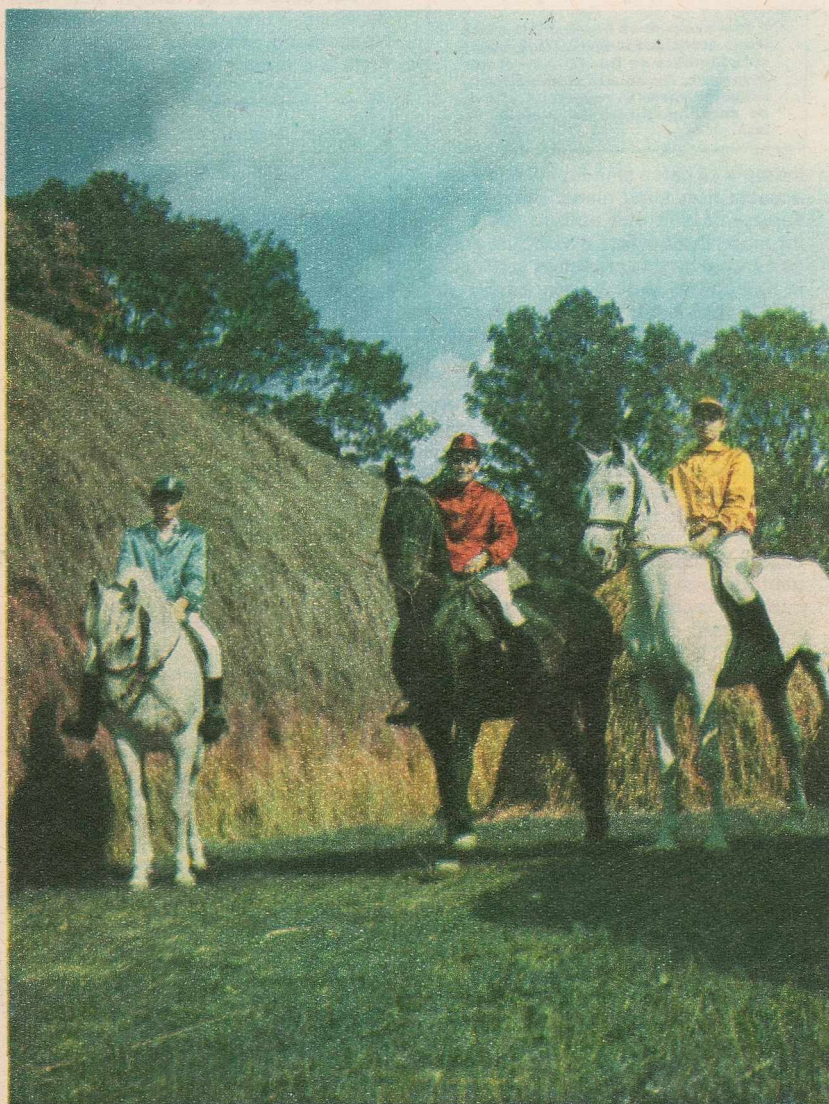
Sînt meserii cu mult mai bănoase decît cea de crescători de cai. Numai că în acest domeniu nu poate lucra fitecine. De aceea la cai nu se bagă decît cei care iubesc cu ardoare munca aceasta. La Mangalia există crescători care lucrează de zeci de ani: Radu Cășaru, Neagu Cășaru, Vasile Plesciug sînt cițiva dintre acei care, întocmai ca medicul Iacob Oțianu, nu și-ar schimba meseria pentru nimic în lume. La Sîmbăta de Jos, aceeași situație. Doctorița Maria Comarovschi lucrează aici de 20 de ani și caii îi recunosc vocea de departe. Unul din cei mai vestiți crescători de ducipali din România, Grigore Bigligiu, e lingă cai din copilărie. A început de la

acesta tot ne zorea să restrîngem herghelia. Și nu știu cum s-a făcut că s-a apropiat de domnia-sa un mînz prietenos. Șeful s-a simțit obligat să-l

1 300 000 DOLARI CHIRIE PENTRU RIBOT

Prețurile ce se pot obține pentru caii cu recorduri superioare pe hipodrom se ridică uneori la sume fantastice. Uniunea Sovietică a cumpărat din Anglia un armăsar pursinge englez cu 40 000 dolari. Polonezii au vîndut Statelor Unite armăsari arabi cu 14 000 dolari bucata. Se pare însă că prețul cel mai ridicat e legat de numele unui armăsar pe care specialiștii îl numesc vedeta numărul unu a lumii cabaline. Este vorba de armăsarul Ribot. Pentru el, crescătorii din Statele Unite au plătit contelui italian Razzo del Soldo enorma sumă de 1 300 000 dolari. Să nu credeți însă că suma aceasta este egală cu valoarea integrală a lui Ribot. Nu, suma reprezintă doar chiria pentru Ribot pe timp de cinci ani.

mîngîie. Un tinerel de la noi, simplu îngrijitor, s-a apropiat de dumnealui și i-a zis: «Domnule, dumneata n-ai voie să mîngii mînzul!». «De ce?!» — a întreat omul, mirat. «Pentru că mina care nu iubește n-are voie să mîngîie!»

copil-băligar, a ajuns îngrijitor, șef de grajd. Azi are 64 de ani și e maestrul de herghelie. Din mîna lui au ieșit alți 12 maeștri de herghelie. La Sîmbăta de Jos oamenii au îndrăgit calul din tată-n fiu. Ion Florea lucrează aici de 40 de ani. Frații Virgil și Liviu Mindrea au și ei un stagiu de peste 20 de ani.

Nea Grigore Bigligiu ne-a spus că, deși în jumătate de veac a avut oasele rupte de cinci ori, și-ar dori, peste foarte mulți ani, o moarte... călare.

— O să rămînă în urma mea crescători buni. Dați-mi îngăduință să zic o întîmplare: în urmă cu 7-8 ani a fost prin herghelia noastră un țoyarăș, un fel de șef, care nu suferea caii. Șeful

Ca la paradă. ▲

Promenadă cotidiană. ►

Înfruntînd secolul automobilului, El-Zorab rămîne o slăbiciune a noastră.

— a zis băiatul. Ei, cu asemenea băieți nu mi-e teamă c-o să meargă prost hergheliile din România.

O NECHIBZUINȚĂ PE CARE O PLĂTIM SCUMP

Din cauza pripelii și a unor calcule exagerate și eronate, la un moment dat acest animal frumos și inteligent a devenit o ființă hulită și aproape ne-băgată în seamă. O pereche de cai buni se vindea pe o nimica toată și conducătorii multor unități agricole respirau fericiți cînd se descotoroseau de cai și-i trimiteau la abator pentru îngrășarea porcilor și-a păsărilor.

Drama cabalinelor a fost cu ațit mai puternică cu cît au fost trimiși la cuțit

în primul rînd nu cail bătrîni care și-au trăit traiul, ci mînjii. Motivul: nu erau productivi. De bună-seamă că într-o agricultură modernă nu calul este elementul hotărîtor. Muncile principale cad în seama tractoarelor și mașinilor. Calul își are însă locul său, în care nu poate fi înlocuit. Am zis locul, nu preponderența. Am discutat cu specialiști din agricultură, din economie și am ajuns la următoarea concluzie: chiar în condițiile unei agriculturi complet și complex mecanizate va fi nevoie, la suta de hectare, de 2-3 cai. O seamă de munci — în vii, livezi, grădini etc. — reclamă pieptul calului. La ora actuală lucrurile stau prost. La suta de hectare, în agricultura de stat, nu realizăm media citată.

Nu sintem economiști, dar avem credința că problema rentabilității calului a fost privită cu... ochelari de cai. Și iată de ce. La ora cînd unii specialiști gîndeau astfel, agricultura României nu era complet cooperativizată și, ca atare, existau minusuri și la gradul de mecanizare. Dar i s-a spus calului: nu mai avem nevoie de tine, trebuie să te mănince porcii. Și, pe foarte mulți, i-au mîncat.

Drama cailor ne-a costat mult. Pentru că ea s-a abătut într-un fel și asupra marilor herghelii unde creșteau cai de rasă. Din fericire, în herghelii cail de rasă n-au fost trimiși la cantina porcilor. Dar li s-a împușinat hrana, li

CE PĂRERE AVEȚI?

Ca și în anii trecuți, revista «Flacăra» vrea să vă cunoască părerea: CARE SÎNT CEI MAI BUNI ACTORI ROMĂNI ȘI STRĂINI AI ANULUI? CARE SÎNT CELE MAI BUNE FILME PE CARE LE-AȚI VĂZUT ÎN 1967?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1967, cu mențiunea pe plic Pentru ancheta «Flacării» — trebuie să cuprindă părerea dv. privind:

- 1) Cel mai bun actor român de film văzut în 1967.
- 2) Cea mai bună actriță româncă de film văzută în 1967.
- 3) Cel mai bun actor străin de film văzut în 1967.
- 4) Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1967.
- 5) Cel mai bun film românesc văzut în 1967.
- 6) Cel mai bun film străin văzut în 1967.
- 7) Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1967.
- 8) Cea mai bună actriță româncă de teatru văzută în 1967.
- 9) Cel mai bun interpret român de muzică ușoară ascultat în 1967.
- 10) Cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară ascultată în 1967.

Rezultatele acestei anchete vor fi publicate în numărul nostru de Anul nou.

carte

● Marcela Foça semnează textul prezării unui album dedicat Muzeului de artă populară al Republicii Socialiste România, editat la «Meridiane». Excepționale fotografii în alb-negru semnate de Gh. Șerban (E.F.I.A.P.) și color semnate de Radu Sorin.

● Încă una dintre celebrele vieți de artiști scrise de atit de îndemnatul, în această direcție, Henri Perruchot a apărut în românește. Este cea a lui Van Gogh (traducere — Sabina Drăgoi-Osman). În mare, structura cărții e aceeași cu a celorlalte ale autorului (Viața lui Manet și viața lui Cézanne, apărute în românește, ori cele ale lui Toulouse-Lautrec, Gauguin, Seurat, în pregătire în limba noastră, sau a lui Renoir): un cuvânt al autorului, o împărțire în cîteva părți a epavelor vieții și creației, cronologie și concordante, bibliografie.

● Mihai Marinescu și Ștefan Fătu-lecu semnează, în colecția «Savanți de pretutindeni» a Editurii științifice, o lucrare despre profesorul și fizicianul român Constantin Miculescu. Deschisă cu o prefață a acad. prof. Traian D. Gheorghiu, cartea pune în valoare (într-un stil alternând cam supărător tonul sentimental cu cel didactic sau cu uscăciunea inexpressivă) formația și activitatea științifică, didactică și obștească a savantului, contribuția lui la dezvoltarea fizicii moderne.

● O carte de interes științific și social-istoric este cea a lui Raymond Furon intitulată «Problema apei în lume» (traducere în limba română și îngrijire științifică de Șerban Dragomirescu) apărută la Editura științifică. Scrisă cu talent și cu o bună știință a materialului, lucrarea relevă cîteva din complexele și fundamentale probleme ce se pun astăzi în lume în legătură cu acest element indispensabil vieții.

● Numărul ghidurilor turistice regionale pe care le editează «Meridiane» se înmulțește mereu, spre mulumirea călătorului. Recent a apărut încă o astfel de carte închinată regiunii Galați. Autori: C.G. Marinescu și I. Brezeanu; schițe și hărți — Demetru Popescu; coperta — Iacob Dezideriu. Istorie, geografie, populație, economie, cultură (am fi dorit mai multă consistență la acest din urmă capitol), itinerare și zone mai importante încheagă profilul regiunii într-o carte ușor de purtat.

● Petru Comarnescu, Mircea Eliade și Ionel Jianu au scos la Paris, în editura «Artes», un volum de «Temoignages sur Brâncuși» (Mărturisiri despre Brâncuși). O prefață fămurăște țelul volumului — acela de a reuni texte exegetice semnate de trei «tineri sexagenari» care au debutat împreună acum 40 de ani, aflați astăzi în puncte diferite ale globului, dar care, totuși, lui cunoscut pe Brâncuși și sint fundamentale de acord asupra artei lui, deși o abordează din unghiuri diferite. Sint incluse studiile: «Brâncuși și mitologiile (Brâncuși et les mythologies) de Mircea Eliade. Confluente în creația lui Brâncuși

(Confluences dans la création de Brâncuși) de Petru Comarnescu și Tradiție și universalitate în arta lui Brâncuși (Tradition et universalité dans l'art de Brâncuși) de Ionel Jianu. Treisprezece reproduceri (unele inedite) subliniind izvoarele populare ale artei lui Brâncuși întregesc acest frumos și dens volum, gîndit și ca un omagiu memoriei marelui sculptor.

cinema

Dahlia Lavi

● Oameni în rulotă. În spatele minunilor de o clipă ale circului, un cineast sensibil, Martin Fric (R.S. Cehoslovacă), întuiește drame adevărate, omenești. Nu atit fuga de convenții și scheme ni se pare meritorie în acest film, cît curajul de a înfrunta convenția în față, de a arăta cit de nedrept și de ușor se instalează ea pe un loc ce este de fapt al adevărilor tulburător de simple. Să reținem cîteva nume de actori: Jan Triska, Josef Kroner («Magazinul de pe strada marelui»), Emilia Vasaryova («Cînd vine pisica»).

● Zece negri mititei. «Crima perfectă» a Agathe Christie ni se înfățișează pe ecran mai puțin perfectă: pe regizor nu l-a lăsat inima să-și vadă toate personajele moarte, a avut grijă să-și oprească două, adică atit cît trebuie pentru un happy-end în regulă. Probabil că la fel ar proceda George Pollock și cu Hamlet. Ce nu face duioșii în artă?... În distribuție: Leo Genn, Stanley Holloway, Dennis Price, Dahlia Lavi, Hugo O'Brian, Shirley Eaton, Mario Adorf, Marianne Hoppe.

● Profesorul distrat. Printre trucaje cam grosolane Robert Stevenson reușește să dezlanțue cîteva hohote de rîs zdrăvăn. Ne mulțumim și cu atit. În rolul principal, un actor binecunoscut, Fred Mac Murray.

● Actori care trebuie văzuți: Jean-Pierre Marielle, Marina Vlady, Emmanuèle Riva («Climate»), Nevena Kukanova, Ivan Andonov («Ocolul») Charlton Heston, Rex Harrison («Agonie și extază»).

● Nu pierdeți aceste documentare: Găteala capului (regia, Paula Popescu-Doreanu), Permanențe (regia, D. Buiuic).

● Presa franceză anunță unul din proiectele lui François Truffaut: o nouă variantă cinematografică a romanului lui Stendhal, «Rosu și negru». Pentru rolul lui Julien Sorel se vorbește insistent de actorul englez Peter Mc Enery. După Gérard Philippe însă...

disc

● Elena Neagu, o voce originală, cu un stil foarte personal de interpretare, cîntă pe discul EDC-883 patru melodii de muzică ușoară românească de: Camelia Dăscălescu («Cînd ai plecat...»), N. Kirulescu («Adios»), Sile Dinicu («Dincolo de zîmbetul tău») și Oschanitzky («Doar un cuvînt»). Pentru patru cîtece două orchestre: Electrecord și Estrada Radioteleviziunii.

● După succesul lui Mikis Theodorakis — sirtaki-ul «Cîntecul lui Zorba» — care s-a bucurat la noi de o răspîndire extraordinară, iată o nouă serie de excelente piese de muzică grecească: «Copiii din Pireu» (de Manos Hadjidakis, autorul «Fericirii») și «Arțăgosuși», «Fără tine», «Chellisi» (toate de George Zakis, de altfel și dirijorul orchestrei). Surpriza plăcută a înregistrării însă — vocea Angelei Zilia (EDC-892).

muzică

● Un distins oaspete la Filarmonică, dirijorul polonez Stefan Marczyk, care și-a alcătuit un program foarte atractiv: «Tre postludii» de compozitorul polonez contemporan Lutoslawski, piesa de mare popularitate «Simfonia spaniolă» de Lalo (partea solistică e susținută de Ștefan Ruha) și Simfonia nr. 49 în Sol minor de W.A. Mozart (18 XI).

● Nu mai puțin interesant ni se pare programul concertului simfonice al Orchestrei Radioteleviziunii, compus în întregime din prime audiții: «Uvertura românească» de Dimitrie Cuclin, Concertul pentru clarinet și orchestră de coarde de I. Melchior-Molter, Concertul pentru același instrument solist de Paul Hindemith și o surpriză: faimoasa «Sonata Kreutzer» a lui Beethoven transpusă pentru orchestră simfonice de Constantin Bobescu, dirijorul concertului. Solist, clarinetistul A. Oct. Popa (23 XI).

● După succesul obținut de soprana Teodora Lucaciu cu opereta «Silvia» de Kalman în compania Teatrului muzical din Brașov aflat în turneu la București, iată-o și în rolul titular al unei alte opere «classice» de Kalman: «Contesa Mariza» (23 XI).

plastică

● Grafica japoneză contemporană. Dacă Saito Kiyosi («Orașul Kurasaki», «Palatul Katura la Kyoto»), Kanamori Yosio (Munte și lac II) etc. sint mai aproape de gravura tradițională, celelalte lucrări, debarasate de narativism, respectînd o anumită exactitudine materială, exprimă cu ajutorul formelor, a petei sau a liniei, stări sau structuri: Fukita Fumiaki — «Dincolo de poarta roșie», Sugay Kumi — «Violet 63», Amano Kunihiro — «Îngrădire 12», Yosida Masaji — «Alb pe un perete» etc., etc. Din acest joc concret al formelor premeditat rînduite se nasc simboluri și sugestii într-un spațiu abstract, a cărui valoare decorativă prevealează uneori asupra celei afective (Muzeul de artă).

● Marcel Olinescu — gravură. Retrospectivă care cuprinde momentele esențiale ale activității lui Marcel Olinescu (n. 1896 la Dorohoi), de la xilografura «Spre Emaus» (1928) pînă la «Miriapodula» (1967). Artistul și-a dedicat cu consecvență lungă activitate gravurii. «Dacă la începutul carierei mele — mărturisește artistul — m-am silit să continui activitatea înaintașilor mei întru meserie: țărani gravori din Hășdate și Nicola și călugării din Mănăstirea Neamțului, pe linia unui bun ilustrator de texte, am înțeles pe urmă că miturile, care dădeau năvală în gîndurile și fanteziile mele, nu trebuie numai să ilustreze un text, chiar dacă nu e

scris, ci gravurile să constituie prin ele inșeși miturile sub care viața ni se înfățișează astăzi...» O profesiune de credință atestată de cele 157 de lucrări (sala de expoziții a Ateneului).

● Constantin Blendea — pictură. Un registru tematic dominant: imaginea cotidiană a satului, apoi exerciții plastice — naturi moarte, flori etc. Istoria tenuează artistul în două lucrări; referirile sint abuzive, poetice, ca și legenda: într-un peisaj cu văi de carmin care se nasc din geometria elaborată a suprafețelor, o bătaie își consumă ultima cavalcadă într-o atmosferă crepusculară («Moment istoric»); altă lucrare surprinde mai concentrat elanul arcașilor. Artistul a imprumutat lucrărilor sale ceva din aerul frescelor peste care timpul și-a pus pecetea subtilizînd culorile și liniile, izbutînd lucrări de o certă frumusețe («Satul», «Livada» etc.) (Galeriile de artă, bd. Bălcescu 23).

● Rafael (ed. «Meridiane»). Raffaello Sanzio da Urbino, cel care a fascinat pe contemporanii săi și este socotit unul dintre cei mai mari artiști ai tuturor timpurilor, cel care a pictat minunate Madone răspîndite în muzeele lumii și frescele din Scanza della Segnatura, Scanza d'Eliodoro, Stanza dell'Incendio (Vatican) precum și numeroase portrete, compoziții pe teme religioase etc., este prezentat de editura «Meridiane» într-un album. 71 de reproduceri, multe color, o cronologie și o selecție de texte ale unora dintre cei mai prestigioși istorici ai artei sau scriitorii întregesc ediția îngrijită de Vasile Florea.

● În cadrul expoziției internaționale de pictură și sculptură deschise la Pittsburg (S.U.A.), Institutul Carnegie a decernat faimoasele sale distincții triennale. Premiații pentru pictură: americanul J. Albers (n. 1888), englezul Francis Bacon (n. 1910), spaniul Juan Miro (n. 1893) și francezul Victor Vasarely (n. 1908).

teatru

Ion Fintesteanu

● «Slujit cu pasiune de numeroase generații de artiști, teatrul dv., alături de celelalte instituții culturale din Cluj, a contribuit la promovarea și întărirea legăturilor tradiționale de prietenie între oamenii muncii români, maghiari și de alte naționalități, în lupta comună pentru libertate și progres social. Aceste idei luminoase și-au găsit un ecou vibrant în numeroase opere ale dramaturgiei naționale și universale pe scena acestui lăcaș de cultură din Cluj, se știne în salutul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu colecțivului Teatrului maghiar de stat din Cluj, pe prilejul împlinirii a 175 de ani de existență. La spectacolul festiv au fost înfățișate fragmente din «Tragedia omului» de Madach, «Viforul» de B. Delavrancea și din piesa istorică originală «Anton cel Mare» de Kos Karoly.

● Între 10 și 20 decembrie se vor întîlni la București, în cadrul unui Festival al teatrelor dramatice, cele mai semnificative lucrări ale dramaturgiei românești clasice și contemporane. Decii din toate colțurile țării se vor confrunta spectacole într-un festival ce ar trebui repetat.

● Ion Fintesteanu — personalitate complexă — actor și pedagog, interpret și regizor, este sărbătorit pe scena Teatrului Național din București, pe care a slujit-o 50 de ani. Conținutul tradiția realistă a teatrului românesc, Ion Fintesteanu îl întrușește pe spectacolul festiv pe «Tartuffe».

televiziune

Programul acestei săptămîni mi se pare mai zgîrcit cu surprizele și, în general, cu noutățile. Încît sarcina celui ce-și propune să recomande selecțiilor noastre cîteva emisiuni selecționate este destul de îngrată. Să încercăm totuși!

DUMINICĂ 19 NOIEMBRIE. O transmisie sportivă cu mulți simpatizanți

Campionatul mondial de gimnastică artistică de la Copenhaga (15.40) ● Spațiul rezervat emisiunii de folclor a fost încredințat Orchestrei de muzică populară și soliștilor Filarmonicii gălățene, care ne prezintă programul intitulat Fetela de la Năruja (18.00) ● Ce de-al doilea Concert cu premii al Orchestrei de estradă a Radioteleviziunii vine la un răstimp atit de lung după primul concert înclt am și uitat cum am arătat emisiunea. Să ne împotmăm deci amintirile! (20.00) ● Filmul «Misterele Parisului». Meritam, cel puțin de «sînt» duminică, un film mai acătării (21.15).

MARTI 21 NOIEMBRIE. Emisiunea Istoria teatrului românesc ne evocă o latură mai puțin discutată a creației marelui Eminescu: dramaturgia. Exemplificări din «Bogdan-Drăgoș» și «Mira» (20.40) ● Turneul melodilor, o emisiune de muzică ușoară de care (ne-a învățat experiența) nu legăm prea multe iluzii. Poate că o dată și o dată o să fim dezmiștigați (22.00).

MIERCURI 22 NOIEMBRIE. Reprezentativa noastră de fotbal își încearcă forțele împotriva vicecampioniei mondiale, echipa R.F. a Germaniei. Ce spui, Constantine?... (14.00) ● Cîntă Magda lanulescu, fruntașă a scenei lirice românești (20.00) ● Telecinemateca prezintă pe frumoasa actriță Loretta Young și pe Robert Cummings în «Acuzata» (21.15).

JOI 23 NOIEMBRIE. Gheorghe Epuran, neobosit cercetător al frumuseților patriei, a realizat un documentar al cărui titlu spune tot: Vinătoarea de capre negre (20.26) ● Teleglob aduce pe micul ecran unele însemnări reportereștii din Pakistanul de est (21.20) ● «Barca pe valuri» de Leonida Teodorescu, reprogramată la Studioul mic (21.45).

VINERI 24 NOIEMBRIE. O altă reprogramare, de astă dată la Studioul muzical: prima emisiune din ciclul închinat valului (20.00) ● O comedie muzicală a studiourilor cinematografice cehoslovace: «Doamna de pe șine» (21.20).

SÎMBĂTĂ 25 NOIEMBRIE. Emoții în premieră — seria «Muzică populară» (21.00) ● Un program muzical transmis de la Zürich, prilej de a reasculta cîteva din șlagărele anului și, în primul rînd, pe cele de la San Remo (22.20).

sport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 46 — etapa din 19 noiembrie

I) POLIT. TIMIS.-C.F.R.	
ARAD	1
II) METALUR TÎRGOVIȘTE-FLACĂRA MORENI	1
III) ANCORA GALAȚI-CEAHLĂUL	2
IV) CHIMIA FĂGĂRAȘ-INDUSTRIA SÎRMEI	X 1
V) GLORIA BÎRLAD-C.S.M.S.	2
VI) PROGRESUL BRĂILA-VICTORIA ROMAN	1
VII) FOGGIA-CATANIA	X
VIII) LECCO-BARI	1
IX) LIVORNO-MONZA	1
X) MESSINA-CATANZARO	X 1
XI) MODENA-POTENZA	1
XII) PALERMO-LAZIO	X 1
XIII) VERONA-VEnezIA	1 X

coperta noastră

Yvette Mironescu, tînără speranță a clubului «Știința» București (secția călărie), într-o spectaculoasă săritură peste obstacol (citiți reportajul «Caii» din pag. 10-11-12-13).

Fotografie de S.STEINER

din culisele unor migrațiuni . . .

(Urmare din pag. 9)

apariția, alături de maeștri, a unor tineri și promițătoare prezențe actoricești. Surpriza de care vorbeam vine din altă parte, mai bine-zis din alte două părți: că despre existența acestor tineri artiști am fost siliți să aflăm mai mult din cifre decât de acolo de unde s-ar fi convenit, adică din afișe, din spectacole. Ciudățenia se continuă cu aceea că teatrele care au angajat cel mai mare număr de actori sînt exact aceleași care au cel mai mare surplus de cadre, adică instituțiile de cultură care plîng sufocate sub apăsarea «balastului de funcționari dramatici», prea puțini folosiți și folosibili. Concret: la Național s-au angajat încă 10 actori pe lângă cei 104 existenți, la «Nottara» — 7 (pe lângă cei 85), la «Creangă» — 10, la «Delavrancea» — 9 ș.a.m.d. Mie mi se pare că această absorbție spre centrul artistic al țării obligă imens cele 8 teatre de proză bucureștene, care își asumă astfel îndatoriri ce ar putea fi împărțite mai echitabil cu celelalte 31 de teatre de pe tot cuprinsul țării. Căci dincolo de bulevardele luminate nu neon și firme scilpitoare ale Capi-

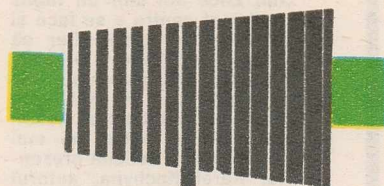
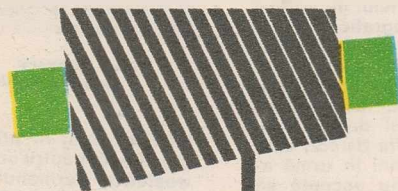
talei, dincolo de marile scene consacrate ale țării, în teatrele din provincie palpita de asemeni o intensă viață scenică, trupele trebuind să monteze în fiecare stagiune cam de două ori mai multe premiere decât un teatru bucureștean și se căznesc să le asigure acestora o ținută artistică demnă; aici, fiecare proaspăt absolvent de institut este aproape totdeauna primit cu brațele și repertoriul generos deschise.

Pentru fiecare din aceste teatre orice nou concurs anunțat de scenele bucureștene profilează la orizont un soi de sabie a lui Damocles atîrnată amenințător asupra repertoriului, asupra ființei artistice a colectivului, asupra însuși planului de spectacole și încasări; după un asemenea concurs teatrul se golește de cîțiva dintre cei mai prețioși tineri ai săi, spectacole de succes trebuie scoase de pe afiș, repertoriul, lovit drept în creștet, se clatină buimăcit cel puțin o stagiune, două. În aceste ultime două sezoane teatrele pomenite la început, Ploieștiul, a pierdut 9 dintre tinerii săi actori, Piatra Neamt — 5, Galațiul — 4, Iașul — 4 etc. Luminile rampelor bucureștene atrag ca un miraj pe actorii din

țară, scîndurile scenelor din Capitală sînt văzute ca un fel de pămînt al făgăduințelor spre care rîvnește, cehovian, orice actor tinerel sau mai puțin tinerel. Mai ales că la o azvîrlitură de băț se află și studiourile Televiziunii, iar la două azvîrlituri, platourile de la Buftea. Să-i înțelegem: scenele bucureștene se bucură la ora actuală de prezența concentrată a marilor noștri maeștri, a unor regizori reputați; în preajma acestora un tînăr slujitor al scenei se poate forma, firește, mai armonios și mai garantat. E oarecum firesc ca fiecare concurs anunțat să răscolească spiritele, să trezească speranțele, să aducă în fața teatrelor bucureștene un roi de tinere talente încordate în tensiunea așteptării. Și iată că unii din acești actori — de obicei cei vizați dinainte de teatre — își văd speranțele împlinite, devenind angajați ai marilor scene. Numai că, vai, o dată făcut primul pas pe o scenă bucureșteană, pasul al doilea se dovedește mult mai greu: marea, zdrobitoarea majoritate a tinerilor actori angajați în ultimii doi ani nu au jucat aproape nimic de seamă în această perioadă, făcînd doar cîte o dublură (în care au intrat adeseori întimplător, peste noapte), cîte un rolisor neînsemnat și asistînd nepuțințioși cum li se dezumflă iluziile, cum li se scurg anii. Și iată cum cei care ar fi jucat sau au jucat pe scenele din țară Hamlet și Romeo, Ondine și Mona, Iago și Sganarelle, care au interpretat rolurile principale din «Orfeu în infern» și «Trei generații», din «Femeia îndărătnică» și «Scrisoarea pierdută», din «Zoo» și «Simple coincidențe», trebuie să se mulțumească în rolul celui care «duce tava» și să aștepte. Să aștepte pe celebra bancă din fața «intrării actorilor», pe scaunele de la intrarea Radioului — în speranța

că vor căpăta vreo «voce» de interpretat — să aștepte pe culoarele Televiziunii...

Un cunoscut actor de la «Bulandra» (foarte talentat, foarte folosit, potopit de solicitări și succese, deci poate mai puțin receptiv la necazurile altora) se indigna în fața intenției noastre de a pleda pentru prezentul acestor viitoare mari talente: «Dar bine, dv. vreți ca în doi ani acești tineri să și ajungă celebritați? Ce teatru îi poate folosi intens din primii ani?» Să-i dăm dreptate? Să-i dăm, nu fără a întreba la rîndul nostru: Atunci de ce atîta lăcomie după cadre noi la teatrele bucureștene, cîtă vreme nu li se poate asigura afirmarea, cîtă vreme destui din bunii lor actori stau nefolosiți, de ce atîtea concursuri, atîtea locuri noi pe scheme, cîtă vreme noilor angajați nu li se poate da — obiectiv — întrebuințarea convenită? Îmi spunea un director de teatru: «Tinerii cu adevărat excepționali se afirmă repede... Ion Caramitru, Eugenia Dragomirescu, Dorin Varga, Virgil Ogășanu nu au intrat oare imediat în conștiința publicului?» Da, dar ei au fost ajutați de distribuții generoase, în timp ce colegii de-ai lor, talente în orice caz promițătoare, mai stau încă pe margine și așteaptă. Cu cîțiva dintre aceștia am stat de vorbă. Unii ne-au mărturisit tristețea și nemulțumirile, așteptările neîmplinite. Alții nu au cutezat... Ba ne-au rugat chiar să transmitem satisfacția ce o încearcă față de situația lor prezentă și, desigur, viitoare. Mă rog, să înțelegem și prudența lor. Dar problema rămîne în picioare. Problema realizării unui echilibru al forțelor teatrale din țară, problema formării și afirmării noii generații... Și, încă o dată, problema teatrelor din țară, mereu și mereu descomplete, în beneficiul băncilor și culoarelor de care vorbeam...

FABRICA
DE
TRICOTAJE
BRAȘOV

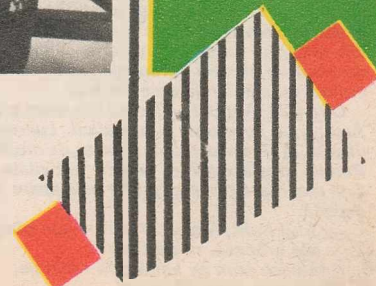
PRODUCE

TRICOTAJE
DE LÎNĂ
ȘI FIRE
SINTETICE
TIP LÎNĂ,
MODERNE,
ELEGANTE, FINE,
CĂLDUROASE,
PLĂCUTE
LA PURTARE,
REZISTENTE,
UȘOR LAVABILE

PENTRU
COPII
FEMEII
BĂRBAȚI

REZISTENTE,
MODELE VARIATE, CULORI PLĂCUTE

MARIA ARSENE LA 60 DE ANI

Dacă nu e o necesitate, rămâne cel puțin o virtute faptul că scriitorul își trăiește propriile cărți. Voit sau nu, Maria Arsene este într-un fel eroul sau personajul-martor al narațiilor sale, omul de după perdea care a văzut și a păstrat în amintire scena sau, nu de puține ori, a trăit-o direct și intens. Cărțile lui nu sînt altceva decît o călătorie inversă prin meandrele memoriei, sau poate un mic compendiu de istorie într-o interpretare personală, nișel sentimentală și adeseori pătimasă. Asta pentru că Maria Arsene a trăit un sfert de veac într-o perpetuă opoziție. «Nu sînt de dreapta» — mărturisise în 1938 în titlul unei cărți care a fost confiscată. Nu era la prima sechestrare a ideilor. Publicist antifascist, Maria Arsene era incomod într-o epocă de relegare a ideilor progresiste. Colaborator al publicațiilor de stînga («Cuvîntul liber», «Lumea românească», «Azi», «Șantier», «Reporter» etc.), Arsene și-a început activitatea ziaristică protestînd, a continuat-o luptîndu-se cu perpetua izgonire din paginile publicațiilor și a încheiat o primă perioadă a ei la Jilava. «În această luptă — își amintește Tudor Teodorescu-Braniște — în această echipă a «Cuvîntului liber», Maria Arsene își are locul bine fixat. Nu i l-am fixat eu. Aș spune că nu și l-a fixat nici d-sa. I l-au fixat adversarii care, după apariția primului pamflet, au tăbărit cu insulte, cu calomnii, cu o furie fără seamăn. Rareori un debutant a avut cînstea unei primiri atât de furioase.

Toate acestea îmi veneau în minte în aceste zile cînd bătrînul nostru coleg de redacție împlinea 60 de ani. L-am întrebat de anii debutului.

— Am început să scriu la 15 ani. Publicam momente vesele la foi efemere: «Bomba», «Rtsul». Semnînd, mă ascundeam în umbra unui personaj celebru, transferat pe malul Dimboviței: D'Artagnan... din Tăbăcari. La 17 ani ziarul «Presă» mi-a acordat premiul I la un concurs literar. Eram pe vremea aceea foarte fericit și credeam că rîzînd se pot uita multe lucruri...

— De unde acest pseudonim: Maria Arsene?

— De fapt e pe jumătate pseudonim, numele meu adevărat fiind Arthur Arsene. În 1936, în plină luptă a presei de stînga, am semnat împreună cu soția mea, Maria, un articol. În afara celorva inițiali nimeni nu știa cine se ascunde în spatele acestui nume de femeie. Abia în 1940, cînd am fost arestat la Giurgiu și trimis spre cercetare la București, am fost descoperit și... Închis la Jilava. Așa am devenit Maria Arsene.

Unele dintre pamfletele scrise în acea perioadă au circulat — după arestarea autorului — trase la șapirograf, altele au fost confiscate chiar din tipografie.

Jilava... Beciurile Siguranței... Sînt universitățile lui, locuri de gestație a unor viitoare cărți pe care avea să le scrie abia mai tîrziu, la vîrsta bunicilor, rememorări ale unor vechi și adeseori tragice întîmplări: «Oamenii nu vor să moară» (1954), «Un tovarăș vine asta-seară» (1956), «Preludii» (1962), «Pasageri în noapte» (1966)...

— Personajele?...

— Sînt oameni ai porturilor dunărene, sînt tovarășii pe care i-am cunoscut cu diverse prilejuri. N-am romanțat nimic. Mi-am luat doar dreptul să îngroș o trăsătură de caracter, un profil. Domnul Pic, frondeurul din nuvela cu același titlu, Pipăruș, contrabandistul din «Hoț cu picior de lemn», Bolduș și Bogoi de la dana de cereale din Giurgiu, umilul funcționar Silberman de la biroul de vămire au fost personaje reale, oameni pe care i-am cunoscut, alături de care am trăit.

După 23 August, eliberat din domiciliu forțat, Maria Arsene se consacră publicisticii. Lucrează la «România liberă», la «Frontul plugarilor» și, de mulți ani, la «Flacăra». Paralel desfășoară o bogată activitate scriitoricească. Cea mai mare parte a cărților sale apare în această ultimă decadă.

— Scrii mult, Maria Arsene — am observat într-o zi.

— Mă grăbesc, n-am timp...

Îl privesc cum se agită prin redacție.

Parcă n-ar avea 60 de ani.

C. BOZBICI

În iarnă, cînd vom tremura bine, scriitorul Fănuș Neagu și regizorul Ion Niță (aflat la primul său film independent) ne vor purta printr-o arșiță și un praf cum numai pelicula știe să înfățișeze. E vorba de filmul «Patru zile de vară», aflat deocamdata în fază de montaj. Dintr-o distribuție numeroasă reținem numele actorilor Ștefan Mihăilescu-Brăila, Constantin Răuțchi (în fotografie), Ștefan Bănică, Jean Constantin, Coca Andronescu, Nico Anghel.

ROLURI NOI

● De aproape 10 ani Jana Brejchova continuă să rămână cea mai populară vedetă cehoslovacă. Actrița mărturisese că nu-și explică această statornicie a unor sentimente indeobște fragile și lăsate cam la voia întîmplării: sentimentele omului din sală față de stelele ecranului. Zece ani sînt un răgaz suficient pentru a se face și desface noi glorii. Dar să lăsăm explicațiile la o parte, să zicem că Jana este o fată modestă (cum de fapt îi stă bine unei vedete) și să notăm că regizori dintre cei mai prestigioși îi solicită prezența. Karel Kachyna, autorul mult discutatului «O căruță pentru Viena», a realizat de curînd o dramă — «Noaptea miresei». Pentru acest film el i-a cerut Janei Brejchova să fie mai puțin trumoașă,

mai puțin strălucitoare, pentru a nu fura spectatorul, pentru a-l lăsa să judece cu mintea cît se poate de limpede «eroina»: o femeie orgolioasă, fanatică, ce trăiește în afara timpului său.

● Condiția de vedetă poate fi întreținută cîva timp și cu ajutorul a tot felul de artificii extracinematografice: căsătorii-bombă, apariții-bombă, toalete-bombă, dacă vrei. Dar nu prea multă vreme. Trebuie să mai faci și filme, și încă destul de des. Se pare că Brigitte Bardot, care cu vreo opt ani în urmă anunțase că nu acceptă să turneze decît o dată la doi ani, s-a răzgîndit. Anul acesta a terminat două filme: «A coeur joie» (regia Serge Bourguignon) și scheciul lui Louis Malle după «Povestirile extraordinare» ale

Sean Connery și Brigitte Bardot.

lui E.A. Poe. În prezent se pregătește pentru un «supra-western» (termenul nu ne aparține nicidecum) ale cărui filmări vor avea loc în Mexic. Partenerul ei este faimosul interpret al lui James Bond, actorul englez Sean Connery, pe care am avut bucuria să-l cunoaștem așa cum trebuie, adică pe măsura marilor sale daruri de tragedian, în «Colina». Connery s-a jurat să nu mai intre niciodată, în pielea lui 007. Zice să s-a săturat ca de mere acre. Noi, ce să spunem?... Probabil că știe el ce știe...

● Tadeus Lomnicki, unul dintre cei mai inteligenți actori polonezi (l-am văzut în «Prima zi de libertate»), a acceptat să apară într-un rol secundar în filmul realizat de Pavel Komorowski — «Grajdul lui Salvator». L-a sedus intenția generoasă a autorului. V-o redăm, așa cum o recomandă această declarație a cineastului: «Mi se pare că este de datoria noastră să arătăm tineretului ce a însemnat viața sau, altfel spus, existența aceluia care aveau douăzeci de ani atunci cînd a izbucnit războiul. E greu să-i faci pe tinerii de azi să-i înțeleagă pe cei mai mari decît ei. Nu este vorba de diferența de vîrstă ci de diferența de experiență. Îmi propun să înfățișez anii ocupației nu la nivelul evenimentelor ci al sentimentelor intime ale personajelor. Ceea ce mă interesează este altitudinea oamenilor în fața pericolului, a violenței, nu acțiunile lor propriu-zise».

Jana Brejchova

În arenă, automobilul '68

Toamna este în Occident sezonul marilor saloane ale automobilului, prilej pentru fiecare firmă de a-și prezenta în fața publicului și a specialiștilor realizările, tipurile de automobile înzestrate cu cele mai îndrăznețe inovații tehnice, cu sisteme menite să sporească securitatea circulației, manevrabilitatea vehiculului, să-i reducă greutatea sau consumul de carburanți. Prilej totodată de a face bilanțuri, de a cîntări perspective, de a scruta viitorul.

Nu s-ar putea spune că în toamna aceasta noutățile au lipsit cu totul. Atmosfera marilor saloane a fost însă destul de încărcată, comentariile făcute de presă în jurul lor destul de sumbre. După ce a crescut vertiginos timp de două decenii, producția de automobile a intrat într-o perioadă de criză. Pericolul superproducției întunecă orizontul. În acest context lupta între marile trusturi pentru lansarea sau impunerea produselor lor, pentru înlăturarea concurenților de pe piețele interne și cucerirea unor noi piețe externe devine tot mai acerbă. Aranjamentele vamale în cadrul Pieței comune aduc noi elemente de încordare, în timp ce, pe de altă parte, companiile vest-europene se văd puse în situația de a-și uni forțele pentru a putea face față pericolului intensificării penetrației capitalului american.

Ce se întimplă așadar acum în arena concurenței interoccidentale în domeniul industriei automobilului? Ce au dezvăluit saloanele toamnei 1967?

Succesul unanim de care s-a bucurat «vedeta» Salonului de la Frankfurt, mașina N.S.U. Ro-80 (cu motor Wankel cu piston rotativ — a cărui licență a fost solicitată de numeroase mari companii) n-a reușit să estompeze îngrijorările provocate de situația precară a industriei automobilului în Republica Federală a Germaniei. La Salonul de la Paris s-a vorbit mai mult despre asociații și fuzionări de firme decât despre modelele noi — ca Simca 1 100, cu tracțiune anterioară și motor transversal, sau minuscula Citroën «Dyanee». La Salonul din Londra au fost prezentate o serie de noutăți, ca Vauxhall Victor, un Austin și un MGC de tipuri noi, iar firma B.M.C. a luat inițiativa interesantă de a expedia 100 prototipuri unor cumpărători potențiali, pentru ca aceștia să-și comunice observațiile. S-a apreciat însă că situația producției de automobile trece în anul acesta prin perioada cea mai critică din ultimii 30 de ani.

În cadrul saloanelor automobilistice europene s-a făcut simțită mai mult ca oricând prezența firmelor japoneze Honda, Toyota, Suzuki, iar la cea de-a 14-a Expoziție de automobile de la Tokio firma Mazda a expus pentru prima oară o mașină înzestrată cu motor cu piston rotativ realizat în colaborare cu N.S.U. Tînăra industrie automobilistică japoneză se află în plină expansiune. Spectaculoasa sa ofensivă este urmărită cu atenție de companiile specializate de pe întreg globul, lucru pe deplin justificat de faptul că numărul mașini-

lor exportate de Japonia a făcut un salt spectaculos — 46 în 1956, 200 000 în 1966 — iar producția sa de automobile, apreciată pentru anul acesta la peste 3 000 000, o situează pe locul doi, după S.U.A., în acest domeniu.

După cum se vede, saloanele au reflectat în destul de bună măsură situația generală a producției de automobile. Franța, al cărei an de grea încercare a fost 1965 și care în 1966 a înregistrat creșteri sensibile atât la producție cât și în export, a reușit să se mențină anul acesta aproximativ la nivelul anului trecut. Industria franceză invocă saturarea pieței interne și caută să-și rezolve problemele de viitor pe calea exporturilor. Italia, după ce trecuse prin grave dificultăți economice, și-a recăpătat suflul, ajungînd să cucerească poziții solide pe piața internațională. Fiatul, cu cele 700 000 mașini produse în primele șase luni ale acestui an, se situează în prezent pe primul loc în ierarhia europeană a constructorilor de automobile. Producția vest-germană a fost, în primul semestru al acestui an, cu excepția firmelor B.M.W. și Mercedes, într-o scădere accentuată, fiind pe ansamblu cu 23% mai mică decât în aceeași perioadă a anului trecut; la rîndul lor exporturile vest-germane au scăzut cu 24%. Și producția de automobile britanică este în diminuare. Uzine întregi au fost închise, mii și mii de muncitori au rămas fără lucru. Chiar și în Statele Unite atât producția cât și vânzările s-au situat anul acesta sub cifrele prevăzute. General Motors a anunțat reduceri substanțiale de producție și concedieri masive. Măsuri similare au fost luate și de celelalte două mari trusturi americane, Ford — afectat și de lunga grevă care a luat un demult sfîrșit — și Chrysler.

BAROMETRU SENSIBIL

Aceste fluctuații de la un an la altul, aceste diferențe în ce privește dinamica producției între diferite state se datoresc în bună măsură unor condiții de conjunctură economică internă, dificultăților de desfacere pe piață. În Anglia, de pildă, industria automobilului a fost cea dintîi lovită de măsurile de austeritate pe care guvernul s-a văzut nevoit să le ia. Și în R.F. a Germaniei, după cum remarcă în discursul inaugural al Salonului de la Frankfurt prof. Schiller, ministrul economiei, este normal ca această industrie — prima care a profitat de ascensiunea economică — să se resimtă acum cel mai mult de pe urma conjuncturii nefavorabile prin care trece economia vest-germană. În S.U.A. producția de automobile a suferit de asemenea consecințele încetinirii ritmului creșterii producției industriale precum și pe cele ale cheltuielilor sporite necesitate de războiului din Vietnam. În Italia și Franța, unde au fost elaborate și aplicate, cu începere din anul 1963, programe de stabilizare economică, industria de automobile s-a resimțit în mod pozitiv. Iată deci cum, în Occident, în condițiile contemporane, automobilul reprezintă un indicator al întregii economii naționale, un barometru extrem de sensibil al acesteia, oglindind în bună măsură perioadele de expansiune sau de recesiune. Pe de

altă parte, orice stagnare în această industrie se repercutează imediat asupra activității altor ramuri de producție, începînd cu industria de oțel (în S.U.A., de pildă, firmele producătoare de autoturisme sînt clientul nr.1 al acestei industrii) și de prelucrare a petrolului și terminînd cu întreprinderile care furnizează masele plastice necesare, tapiiseria, geamurile ș.a.m.d.

UN CAL SĂLBATIC ÎN GALOP

Există un punct comun într-un număr de filme care au rulat sau rulează pe ecranele Franței: în fiecare din ele apare un Ford Mustang. Johnny Hallyday, «idolul tineretului yé-yé», a participat la Raliul de la Monte Carlo, iar anul acesta la Cupa clubului automobilistic francez conducînd în ambele competiții un Ford Mustang. Emblema Mustang — un cal sălbatic în galop — a putut fi regăsită și pe un mare număr de articole vestimentare lansate pe piața franceză. Îndărătul acestei mari ofensive publicitare se află firma Ford. Aceeași care a furnizat realizatorilor filmului «Un bărbat și o femeie» — premiat anul trecut la Cannes — trei automobile Mustang, trei Forduri GT-40 (vedetele ediției '66 a cursei de la Le Mans) și o mașină de un singur loc, avansîndu-le și suma de un milion de franci vechi. Rezultatul? Secvențele consacrate în film curselor automobilistice au fost poate cam prea lungi pentru gustul multor spectatori francezi. În schimb, pe piața franceză a fost vîndut anul trecut un număr de 800 Mustanguri, cifră impresionantă dacă se are în vedere prețul ridicat al mașinii — aproximativ 30 000 franci. Este unul dintre aspectele luptei duse de Ford pentru a-și instala în Franța cea de-a treia mare bază operațională în Europa.

Intensificarea penetrației capitalului american în Europa occidentală se reflectă și în faptul că mașinile franceze Simca poartă semnul distinctiv al companiei americane Chrysler. Aceeași firmă și-a asigurat o punte în Anglia prin cumpărarea firmei «Rootes» și în Germania occidentală prin achiziționarea unui pachet de acțiuni N.S.U. La rîndul său, General Motors își face simțită prezența, după ce a cumpărat firma engleză Vauxhall, prin intermediul noilor sale fabrici care produc în Europa sub binecunoscuta marcă vest-germană Opel.

Ca urmare a ofensivei sistematice din ultimii trei ani, cele trei mari trusturi americane dețin în prezent a opta parte a industriei franceze de automobile, un sfert al celei vest-germane și jumătate din cea britanică, iar Belgia dă pe piață 70 000 automobile fabricate de Ford și General Motors. Se apreciază că în prezent din 100 de mașini construite în Europa 28 sînt automobile americane camuflate sub mărci europene. Pe bună dreptate, se întreabă unii comentatori din apusul Europei, ce se va întimpla cu industriile naționale ale unor state ca Anglia, Franța, Germania federală sau chiar Italia — singura care deocamdată rezistă datorită firmei Fiat — în momentul în care gigantele trusturi americane vor apăsa «pîna la fund» pe pedala penetrației în economia Europei occidentale?

Pentru a face față pe de o parte partenerilor din Piața comună și pe de alta puternicei concurențe americane, fabricanții vest-europeni își regrupează forțele, încheind noi acorduri de cooperare sau fuzionare. În Germania occidentală s-a semnat un acord de colaborare Volkswagen-Mercedes-Benz. În Anglia s-a înregistrat absorbirea Jaguarului de către British Motor Corporation. În Franța, acordului de asociere și cooperare între Renault și Peugeot i-a urmat recenta absorbire de către Citroën a mărcii cu tradiție, Panhard.

Se vorbește de noi «căsătorii» între firmele vest-europene, de mari asociații între companii ca Fiat, Renault, Volkswagen. Tot mai puțini giganți se vor înfrunța în bătălii tot mai singeroase, iar învingătorii vor acoperi cu produse lor sfere tot mai largi.

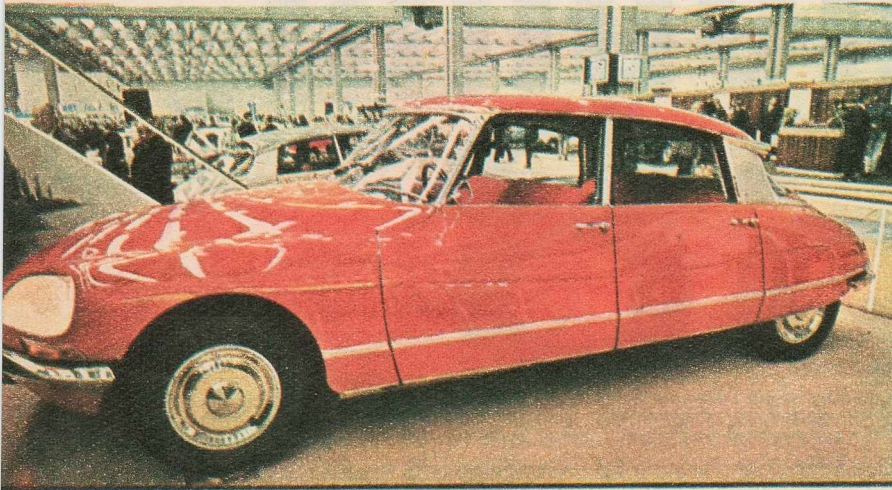
MAȘINI SIGURE, MAȘINI NESIGURE...

Pe lângă noutățile legate de modernizarea liniei, de îmbunătățirea performanțelor tehnice — noutăți prezente la fiecare salon automobilistic — sînt în curs de studiu sau experimentare o serie de inovații de mult mai mare anvergură, ca de pildă cutia de viteze automată, teleghidajul sau «automobilul fără șofer», motorul electric, precum și multiple sisteme de sporire a securității circulației.

Prevenirea accidentelor de circulație este, după cum se știe, o preocupare mondială. Anul trecut numai în S.U.A. peste 50 000 de oameni au murit și peste 2 000 000 au fost răniți în accidente rutiere. Problema este discutată cu aprindere, mai ales după ce în Anglia s-a descoperit un pericolos defect la sistemul de frînare, afectînd 750 000 automobile livrate de B.M.C., iar în Statele Unite au fost descoperite defecțiuni la cîteva sute de mii de mașini produse în ultimii doi ani. Într-o carte apărută peste Ocean, Ralph Nader i-a acuzat atât pe constructorii americani de automobile cât și pe cei vest-europeni că, în goana lor după profituri, pun în primejdie viețile pasagerilor. Vîlva făcută în jurul nesigurantei pe care au prezentat-o anumite mărci de automobile a fost, bineînțeles, abil folosită în lupta de concurență pentru compromiterea reciprocă a firmelor rivale.

Sigure sau nesigure, din ce în ce mai multe automobile circulă pe străzile, autostrăzile și șoselele lumii. Secolul nostru este martorul creșterii uriașe a producției de automobile. În același timp se înmulțesc, concrete și iritante, inconvenientele circulației la volanul propriei mașini — viteza redusă din cauza aglomerației, strîngulările de circulație, dificultatea de a găsi locuri de parcare. Este de presupus că, pe măsura creșterii producției de automobile prevăzută de specialiști pentru viitorii ani, aceste dezagremente vor lua proporții din ce în ce mai îngrijorătoare. Se vor îndeplini oare, într-o perspectivă mai mult sau mai puțin apropiată, profețiile celor care sînt de părere că automobilul va sfîrși prin a se autodăvora?

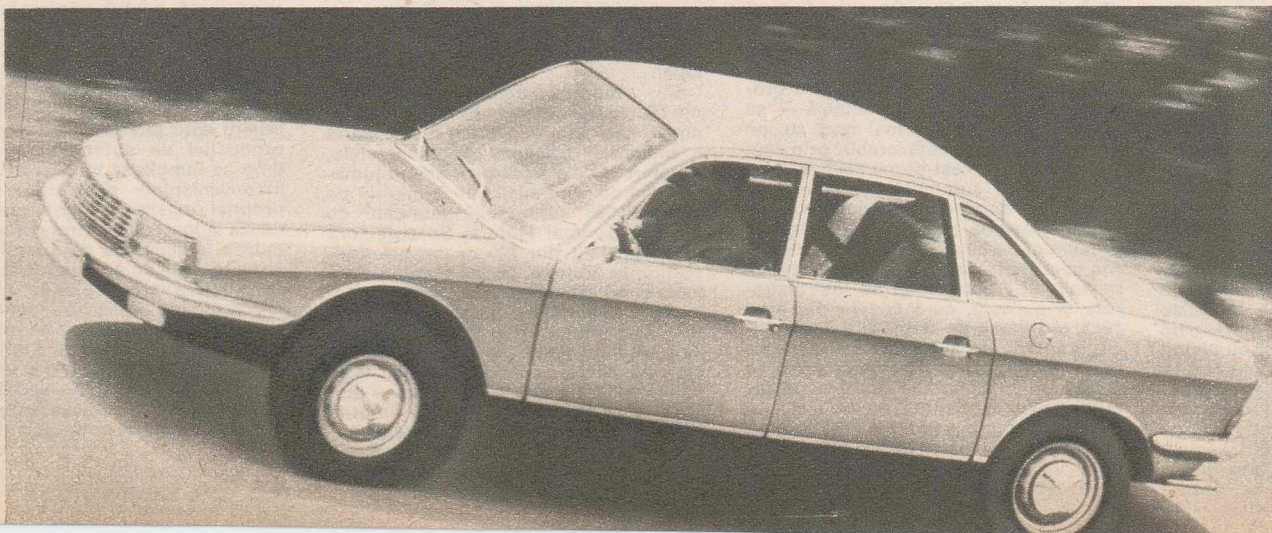
Citeva dintre automobilele expuse la Salonul de la Frankfurt: Citroënul cu faruri pivotante, un Opel Olympia și Fordul 12 M.

Chiar dacă prezintă deocamdată câteva dezavantaje — greutate mare, viteză și autonomie reduse — mașina cu motor electric, în care mulți specialiști văd automobilul viitorului, are o serie de certe calități: e mică, demarează imediat, merge fără zgomot, nu lasă în urmă gaze de eșapament, se bucură de o longevitate aproape nelimitată și se încarcă la priză.

O nouă «mini» japoneză — Honda-600

◀ N.S.U. Ro-80, vedeta Salonului de la Frankfurt. Datorită calităților deosebite ale motorului său, a fost apreciată de mulți specialiști drept «cea mai bună mașină fabricată pînă în prezent».

Firma Renault a prezentat la saloanele acestui an gama binecunoscutelor și apreciatelor sale modele «R-16», «R-10», «R-8» și «R-4». În fotografia noastră: un Renault-16.

Automobil italian de curse producție 1968, cu caroseria desenată de celebrul Pininfarina.

Antichitățile automobilistice sînt cumpărate de snobi cu prețuri astronomice. Punerea lor în vânzare constituie un mijloc în plus de a demonstra că veteranii se țin (relativ) bine și azi. În fotografie: moment hazliu într-o cursă de automobile vechi, organizată în Hyde Parkul londonez.

vocația de telereporter

Se spune că prima ediție a «Transfocatorului» a produs două crize de plîns la televiziune. Prima oară, la vizionare, au fost lacrimi de emoție pentru «cea mai bună emisiune realizată vreodată»; a doua oară s-a plîns de ciudă: unii croniciari și-au permis să nu cadă în extaz, au formulat critici și rezerve. Au (și am) greșit? Pentru o eventuală corectare a impresiei am așteptat cea de-a doua repriză. Faptul că am așteptat-o în zadar în săptămîna și ziua sorocită nu era de natură să încline balanța aprecierilor în favoarea unei emisiuni care uită atît de repede că s-a anunțat a fi bilunară. Să trecem însă peste asta și să schimbăm și unitatea de măsură. «Transfocatorul» își propune — cel puțin așa declară — să ne aducă aproape oameni de azi, oameni de toate vîrstele și profesiunile, de pretutindeni. Iată o temă generoasă, cu mii de valențe, potențe, promisiuni. Respectate? Da, de către unii reporteri. Secvența realizată acasă la doamna Isabelle Constantinescu-Kekkovien a fost exact ceea ce trebuia să aducă, pentru emisiunea «Transfocator», un reporter trimis în Olanda. Pentru că «Transfocatorul» are însă ambiția de a fi prezent pe cît mai multe meridiane, se face greșeala de a cere o contribuție și de la operatorul care a cules din Pakistan imagini prețioase pentru Teleglob și Teleenciclopedie. Eșantionul prezentat demonstrează că a știut să privească în jurul său și să prindă pe peliculă tot ceea ce era mai sugestiv. El demonstrează însă și că asamblarea «Transfocatorului» (nu concepția asupra sumarului lui, întrucît nu este vizibilă existența unei asemenea concepții) se face absolut la împlinire. «Transfocatorul» — pare să spună înșurubarea lui în emisiune — poate însemna absolut orice. Depinde de ultima recoltă a operatorilor și a reporterilor noștri. La Novisad telepașaportul a fost folosit într-un mod onorabil. Ca și la Tîrgul de la Plovdiv, am fi preferat să vedem și exponatele altor țări, dar, oricum, caracterul mai puțin obișnuit al expoziției a conferit reportajului o notă de originalitate.

În țară «Transfocatorul» a fost la fel de inegal, ezitînd între diverse modalități și formule proprii altor emisiuni. Foarte frumoase și textul și imaginea reportajului intitulat «La Galați aerul frige». Poate chiar prea frumoase. Metafore fericite, întîlniri inspirate între text și imagine certificau măiestria autorilor. Se pare însă — am mai arătat-o și cu alte prilejuri — că reporterii televiziunii sînt stimulați, chiar împinși, să plutească mereu pe apele molcome ale unui lirism care nu prea rimează cu stilul propriu televiziunii. Vorbe, vorbe, nesfîrșit de multe vorbe, mai bine sau mai rău potrivite, în funcție de capacitatea de a le îmbina a reporterului respectiv, și prea puțină acțiune, prea puțină spontaneitate, o adormitoare lipsă de nerv și de dinamism. Unii reporteri cu personalitate au un simț atît de acut al specificului televiziunii încît nu se lasă prinși de acest curent logoreic. Din păcate nu ei dau tonul. Aminteam de eclecticism (ce termen distins pentru a evita cuvîntul biblîfală!). Admirabila idee a reportajului «Omul invizibil» ar fi fost mai bine servită de o prezentare indiscretă a cîinelor teatrului radiofonic decît de împrumutarea unuia dintre caii de bătaie ai «Magazinului 111»: amintiri anecdotice din activitatea teatrală. Noroc, desigur, de Radu Beligan care, indiferent la ce capăt al firului interviului s-ar plasa, ridică brusc (și inimitabil) calitatea dialogului.

Concluzia rămîne aceeași ca și după primul «Transfocator»: o emisiune inegală, la care nu se deosebește un fir conducător, o concepție clară și, ca atare, își modelează profilul după inspirația și posibilitățile unor reporteri neîndrumați (sau greșit îndrumați).

Dar chiar dacă ar fi avut toate păcatele din lume, dacă ar fi fost de o sută de ori mai slab, de o mie de ori mai amorf, ultimul «Transfocator» tot s-ar fi impus atenției generale prin episodul său final. Televiziunea noastră are un mare reporter, un reporter desăvîrșit, care se numește Carmen Dumitrescu. Să lăsăm măcar o dată deoparte prudentul egalitarism în numele căruia nimic și nimeni nu-i nici prea-prea nici foarte-foarte iar toată lumea are, bineînțeles, și calități, și lipsuri. Să lăsăm deci, o dată, deoparte această pioasă și «justă» imparțialitate și să spunem rîspicat: Carmen Dumitrescu este cel mai bun reporter al televiziunii. O temă pe muchie de cuțit ca cea a școlilor de reeducare a fost tratată cu toată gravitatea necesară, cu severitatea meritată de părinții iresponsabili și în același timp cu o desăvîrșită discreție și cu o profundă înțelegere și simpatie pentru copiii victime ale propriilor lor familii. Carmen Dumitrescu nu are nevoie de «iarba poleită de rouă» pentru a crea o atmosferă. Ea știe să evice efectele lacrimogene, melodramatice, edulcorarea limbajului, sublinierile insistente și să ne oblige la reflecție, la luarea de atitudine. Să ne amintim, la acest mare succes al ei, că întotdeauna, în interviuri ca și în reportaje, a demonstrat aceeași capacitate de a sesiza esențialul, de a alege mijloacele de expresie cele mai potrivite temei, de a se adresa fiecărui interlocutor în limbajul și stilul adecvat vîrstei, profesiei, preocupărilor, poziției sociale a acestuia.

Meseria de telereporter se învață, dar numai dacă ai vocația ei. Altfel...

Felicia ANTIP

PUNCTUALĂ LA ÎNTÎLNIRE

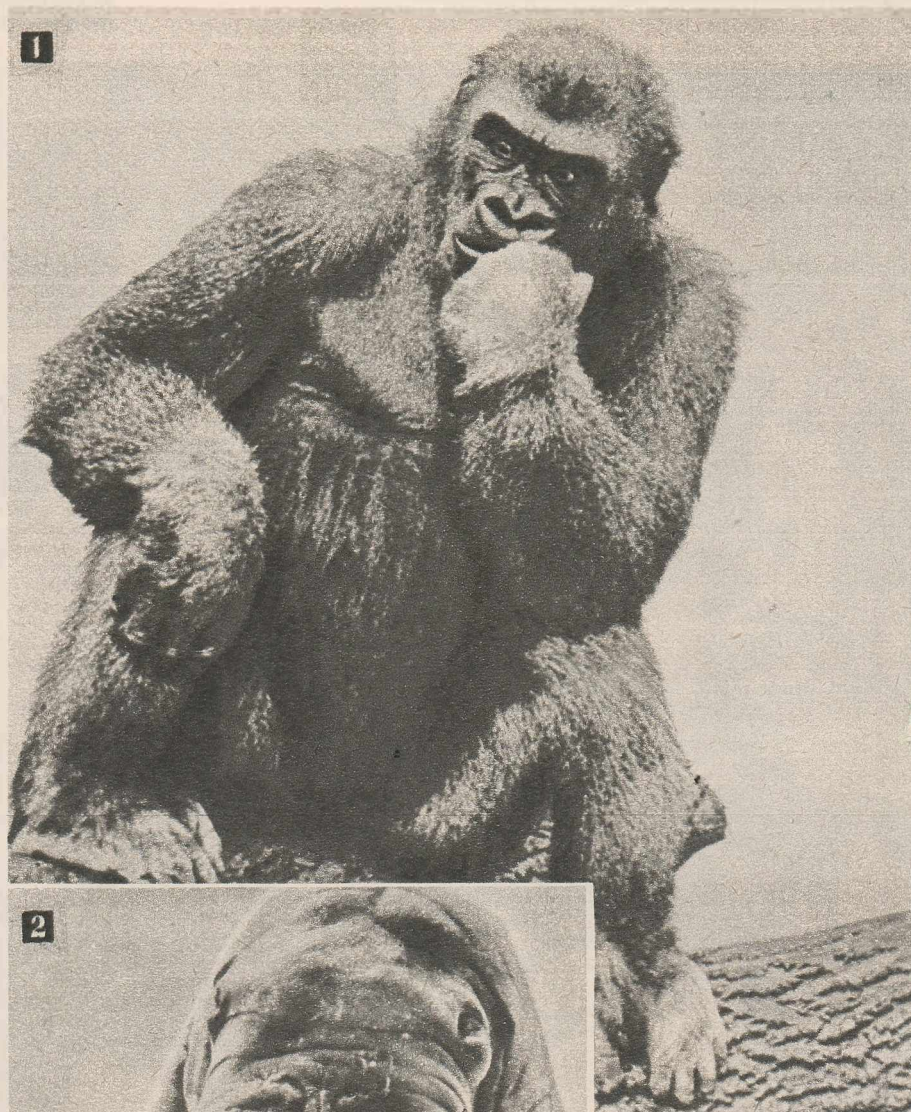
Fotografie de Gabriel CONSTANTINESCU

flacără

GÎNDITORII

Adîncită în profunde meditații filozofice, torturată de întrebări esențiale privind viața, moartea, fericirea... Bakhama (foto 1), gorila de șase ani dintr-o grădina zoologică engleză. Expresia pe care i-a surprins-o fotograful nu vă amintește cumva de «Gînditorul», celebra statuie a lui Rodin?

Iată și această morskă (foto 2), fără identitate, pozată undeva pe coasta pustie a

Arcticii, semănînd tulburător cu un bătrîn pus în fața unor complicate probleme de viață...

De fapt reflecțiile celor doi simpatici eroi au foarte puțin de-a face cu spiritualitatea. «De ce întîrzie dejunul?» ar vrea să afle Bakhama, obișnuită cu punctualitatea britanică. «Am să prind oare astăzi ceva pește?» este tot ce ar dori să știe morskă noastră, căreia nici un fel de regulament de ordine interioară nu-i asigură trei mese pe zi.

VARIETĂȚI

PE ÎNDEPĂRTATE MELEAGURI ▲

Trubaduri ai cîntecelor populare din Republica Malgașă, cei trei cîntăreți a căror formație este cunoscută sub numele «Trio Ny Antsaly» și-au creat o frumoasă reputație. Ei își confecționează singuri instrumentele de veche tradiție: amfongalahy, jejy și valiha. În concertele pe care le-au dat în Europa și America ei au interpretat melodii africane, cîntece ale păstorilor și plugarilor din patria lor.

LEIPZIG - 1913

▲ Cinematograful a fost folosit pentru prima dată, ca mijloc de propagandă românească peste hotare în anul 1913, cu ocazia Expoziției internaționale de construcții din orașul Leipzig. Inițiativa a fost a arhitectului bucureștean Simion Vasilescu. Acesta a construit în incinta expoziției un pavilion românesc (în fotografie) care avea două secții — un restaurant și un cinematograful. Din presa germană, ca și din ziarul nostru, aflăm și lista filmelor prezentate de întreprinzătorul Simion Vasilescu: Horă țărănească, Portul Constanța, Patinoarul Cișmigiu, Manevrele armatei române, Culesul viilor, Cultura inului în România, Mariile bulevarde din București, Regiunile petrolifere de pe Valea Prahovei, Dansurile societății «Chindia» — toate realizate de operatori români, în România.

PUNCT, ȘI DE LA CAPĂT

● Urmărind o formă nouă de prezentare a muzicii prin imbinarea sunetelor cu lumină, culoare și artă plastică — toate sincronizate prin sistem electronic — compozitorul și în același timp arhitectul și matematicianul Jannis Xenakis a declarat că intenționează să construiască, într-unul din parcurile publice ale Parisului, un monument audiovizual înalt cit zece etaje de casă. Numită «Politop», noutatea lui Xenakis constă, schematic, din dispunerea ingenios decorativă a unor tuburi prevăzute cu numeroase puncte de ton și lumină puse în legătură sincronizată cu sursa muzicală.

● În mai puțin de cincizeci de ani progresele chirurgiei vor fi atât de avansate — prevestește profesorul Campbell de la Universitatea din New York — încît oamenii vor putea trăi cu oricare organ al corpului (în afară de creier) «împrumutat» sau înlocuit pe cale sintetică. Azi trăiesc în lume peste 600 de persoane cu unul sau amîndoi rinichii grefați. De asemenea, se experimentează cu rezultate promițătoare grefarea de plămîni, inimă, ochi, esofag etc.

● O noutate din domeniul transporturilor pe căile ferate este pila cu combustibil, folosind reacția pe care o produce combinarea anumitor elemente chimice, în locul sistemelor termo sau electrodinamice de azi. Randamentul folosirii pililor cu combustibil ar fi de 70 pînă la 90 la sută mai mare decît acela al sistemelor actuale.

● La instalarea tribunelor în vederea Jocurilor Olimpice de iarnă de la Grenoble (Franța) se vor folosi tuburi metalice care, puse cap la cap, ar avea o lungime totală de 400 km. Pentru imbinarea acestor tuburi vor fi necesare nu mai puțin de 600 000 buloane.

● Pentru a reduce la maximum neplăcerile operației de spălare a vaselor, o firmă din Frankfurt a pus în vânzare o farfurie originală formată din cincisprezece... farfurii. După folosire se îndepărtează o primă peliculă din plastic, farfuria devenind curată. Procedul se poate repeta de cincisprezece ori.

● Într-o școală din Kent s-a instalat un sistem automat de controlare a zgomotului. Dacă elevii vorbesc prea tare, se declanșează automat o sonerie. În acest fel intervenția profesorului pentru a restabili liniștea devine inutilă.

CAII

(Urmare din pag. 13)

s-a micșorat mult rația de ovăz și, în asemenea condiții, se duce dracului și frumusețea, și însemnatele venituri bănești, și marea performanță pe care trebuie s-o aplaneze o lume întreagă.

UN IMPERATIV: ÎNFIINȚAREA LA BUCUREȘTI A UNUI HIPODROM REPUBLICAN

La noi și în toate țările experiența a dovedit că este cu neputință să crești economicos cai de rasă superioară fără existența unui hipodrom cu toate dotările și anexele necesare. Numai un hipodrom cu posibilități de organizare a curselor publice, unde caii să poată fi supuși la cele mai severe probe științifice de calificare, poate să consacre valoarea cailor noștri. Nimeni nu-ți cumpără un cal, oricîte însușiri ar avea, dacă nu i le poate verifica. Exportul de cai de reproducție, curse și sport se face în țara noastră pe scară redusă față de posibilitățile pe care le avem și la un preț mult mai mic decît s-ar putea obține, în cazul în care caii noștri și-ar dovedi performanțele și recordurile pe hipodrom. Confruntările hipice internaționale, organizarea cu regularitate a reuniunilor de trap și galop pe un asemenea hipodrom constituie nu numai prilej de mari satisfacții pentru numeroși cetățeni, ci și un laborator care determină venituri permanente pentru bugetul statului.

CONFRUNTĂRI INTERNAȚIONALE

În decursul anilor, caii României s-au comportat excelent la concursurile hipice internaționale. La Budapesta în 1951, la Varșovia în 1952, la Budapesta în 1958, după valoarea și numărul premiilor cîștigate, ne-am clasat pe locul întâi. Întîlnirile internaționale de la Varșovia (1953), Berlin (1954), Moscova 1955 și Pardubice (1960 și 1961) au clasat România, între țările socialiste, pe locul al doilea.

De bună-seamă, la cluburile noastre se mai găsesc cai care fac minuni. Lucrul acesta l-au dovedit concursurile hipice internaționale desfășurate în ultimii ani în Franța, Italia, Austria, U.R.S.S., Turcia etc. O probă din marea premiu al Franței a fost cîștigată în 1963 de un român; tot în 1963 România s-a clasat pe locul I în proba Cupa națiunilor. E de remarcat faptul că în ultimii trei ani, la concursurile hipice internaționale desfășurate la Istanbul, la proba categoria grea România a obținut premiul I.

În august 1961 s-a întîmplat însă și un incident neplăcut. Cu ocazia Concursului hipic internațional ținut pe hipodromul central din Moscova, caii noștri au dovedit vădite carente în comportare. De ce? Pentru că în acel an, din cauza desființării hipodromului din București, producii hergheliilor noastre au fost lipsiți de pregătirea și antrenamentul pe care le reclamă o confruntare internațională.

A scăzut cumva valoarea biologică a cailor noștri? Nici vorbă. Și-au pierdut caii, așa, peste noapte, inteligența și talentul? Nu. Au pierdut altceva: hipodromul. Sau, mai exact, au pierdut totul.

De ce sugerăm înființarea unui hipodrom republican la București? Pentru că acesta este mijlocul de selecție în creșterea și îmbunătățirea raselor de cai, pentru că fără hipodrom rasele superioare nu-și pot valorifica marile performanțe, pentru că vrem ca faima cailor din România să fie cunoscută în lume, pentru că vrem să obținem sume frumoase pentru cai de certă valoare.

Argumentele ni se par întemeiate și, ca atare, așteptăm cuvîntul și măsurile organelor în drept.

cadran internațional

marginalii

Dacă treceți cumva prin Singapore, nu pierdeți ocazia de a vă uita cu atenție la acoperișurile caselor clădite în timpul stăpînirii britanice. Veți vedea că toate, absolut toate, au o înclinație riguros calculată, de 60 grade. De ce? Pentru ca, explica o lege aplicată acolo pe vremuri, zăpada să poată aluneca mai ușor. De unde zăpada la Singapore? Nici în prezent, nici în trecut locuitorii actualului stat Singapore nu au avut vreodată bucuria peisajului alb și al acoperișului coplesit de zăpadă. Numai că legea, adoptată la Londra pentru metropolă, a fost aplicată de disciplinaii funcționari coloniali în mod egal, în toate coloniile, fără discriminare... climaterică. Nu s-a ținut seama nici măcar de adagiul înfatuat al ministerului coloniilor că... soarele nu apune niciodată deasupra imperiului.

Guvernul din Singapore a luat acum câteva zile hotărîrea să anuleze și această lege, cum se arată în comunicat, «vestigiul al puterii coloniale». Vicepreședintele consiliului de miniștri, Toh Chin Chye, a declarat cu acest prilej: «Era, de fapt, deosebit de clar și evident că zăpada nu cade la Singapore». Era de fapt deosebit de greu de văzut acest lucru prin ceața deosebit de densă care stăruie deasupra insulelor britanice. Un vestigiu totuși mai ușor de suportat decît multe altele în curs de lichidare.

În timp ce telegramele de presă de la Saigon anunță noi înfrîngeri suferite de unitățile americane pe cîmpul confruntării militare, la Washington și New York purtătorii de cuvînt oficiali ai S.U.A. afirmă fără să clipească că «situația militară e mai bună», că în acest scop au fost trimise noi întăriri. Dacă lucrurile stau astfel, au întrebă unele ziare americane printre care și «New York Times», cum se face că totuși mîncăm bătaie? Un impas propagandistic de aceeași anvergură ca cel militar. Pe fondul acestor precizări și contraprecizări în legătură cu situația militară de la Saigon a sărit în ajutor generalul Harley Moore care a declarat presei că «numărul cel mai mare de soldați americani arestați pentru diferite încălcări ale regulamentului militar îl furnizează consumatorii de droguri de tip marijuana». Întrebat de ziaristi dacă drogurile sînt consumate și în «condiții de luptă», generalul a răspuns: «Nu m-ar mira de loc să fie așa. Efectele moleșitoare ale drogurilor în condiții de luptă pot fi foarte grave». Ce a vrut să spună generalul? În nici un caz să furnizeze un argument celor care vor să demonstreze

că «situația militară este bună». Mai degrabă să explice de ce, în ciuda optimismului oficial, se înregistrează înfrîngeri. De fapt nu marijuana explică «efectul moleșitor» în condiții de luptă. Drogul unei cauze nedrepte paralizază covîrșitorul aparat militar american amplasat în Vietnamul de sud. El trebuie interzis.

Este cunoscut că psihologii atașați pe lingă întreprinderile japoneze «Matsushita Electric Industrial Company» au ajuns la metode originale pentru a «liniști» mișcarea revendicativă a salariaților. În întreprinderi au fost organizate săli de gimnastică în care sînt instalate păpuși de dimensiuni reale înfățișînd pe bossii companiei. Muncitorii nemulțumiți sînt invitați să-și verse necazul asupra lor, lovindu-le în cap cu bastoane groase, din lemn. În ultimul timp s-a observat că oamenii nu se mai calmează, ba se enervează și mai mult din cauza... plictisului provocat de procedeu. Întrucît s-a impus o schimbare, psihologii au venit cu o nouă măsură. Aceeași sală a fost dotată cu uși capitonate pe care scrie «Director general». Cei furioși au voie să le forțeze, să le spargă chiar, după care constată că ușile duc... afară din fabrică. Destul de simbolic, dar după un timp și ele vor deveni o sursă de plictiseală. Escalada asta psihologică are însă două tăisuri. După cîteva luni de exerciții sportive de un asemenea gen s-ar putea ca cei interesați să dorească a trece la activități reale de aceeași factură...

Nicolae URECHE

medicii în africa

Potrivit unui raport al biroului african al Organizației Mondiale a Sănătății, în anul 1962 în 26 țări din Africa existau 4 700 medici africani și străini, ceea ce reprezenta un medic la 18 000 locuitori. În anul 1965 situația s-a înrăutățit, numărul medicilor scăzînd la 4 400, adică un medic la 20 000 locuitori.

Dintre acești medici, doar 1 700 sînt africani, ceea ce înseamnă un medic african la 50 000 locuitori. Raportul subliniază că această situație este încă bună față de alte țări africane neanchetate, unde se apreciază că funcționează un medic african la 1 000 000 de locuitori. Președintele Mobutu (Congo-Kinshasa) a putut citi, în cursul unui turneu recent în provincia orientală, pancarte care subliniau că în această provincie există numai un singur medic.

Biroul regional al O.M.S. a arătat că studiul întreprins este incomplet, deoarece Africa numără 35 de state independente, dar își exprimă îndoiala că obiectivul fixat pentru 1970, un medic la 10 000 locuitori, va putea fi atins. Pentru aceasta ar fi necesar să fie pregătiți în Africa pînă la acea dată 5 500 medici, ceea ce în condițiile actuale pare imposibil de realizat.

Vedere a planetei noastre, luată de la o înălțime de peste 18 km de către aparatul automat de luat vederi prin fereastra de la comanda cabinei spațiale «Apollo-4». Ea prezintă o imagine a suprafeței Atlanticului de sud, între Africa și America de Sud; în colțul din stînga jos se poate observa calota de gheață a Antarcticii. Precum se știe, «Apollo-4» (cabină cu trei locuri dar fără echipaj) a fost lansată cu ajutorul superrachetei americane «Saturn-5» — avînd o înălțime de 109 m și o greutate totală de aproape 3 000 tone și experimentată în vederea unei eventuale aselenizări a cosmonauților.

Într-un comentariu transmis de agenția «France Presse» pe marginea experienței «Saturn-5» — «Apollo-4» se arată că aceasta înlătură parțial impresia neplăcută lăsată de incendiul izbucnit în ianuarie a.c. într-o cabină de acest tip și care a costat viața a trei cosmonauți și că ea a permis culegerea unor informații științifice importante care «capătă o însemnătate deosebită pentru toate zborurile viitoare, inclusiv debarcarea pe Lună».

Membri ai unei echipe civile de apărare antiaeriană se îndreaptă spre resturile unui avion american de tipul «F-105», atins de tirul apărătorilor spațiului aerian al R.D. Vietnam și prăbușit pe un cîmp de orez la vest de marele lac al Hanoiului. După cum anunța agenția V.N.A., la 6 noiembrie numărul avioanelor americane doborîte în R.D. Vietnam se cifra la 2 500. Pierderile tot mai grele suferite de aviația americană în Vietnam găsesc un larg ecou în paginile presei internaționale. De pildă, ziarul elvetian «Die Tat» subliniind că în cercurile aviației americane se aud din ce în ce mai des plîngerii că pierderile suferite în războiul din Vietnam «sînt înfricoșător de mari» și că «cifrele Pentagonului nu exprimă realitatea», menționa următoarele: «O singură escadrilă de avioane de luptă a pierdut în patru luni 12 din cele 22 echipaje ale sale. Două unități de avioane de luptă din cele mai moderne, de tip «F-105» Thunderbird, care numără circa 150 de avioane, sînt staționate în Thailanda. În cursul luptelor aceste unități au pierdut însă de pe acum peste 200 de avioane. Aceasta înseamnă că cele două unități au pierdut un număr mai mare de avioane decît reprezintă efectivele lor și că acestea pot fi menținute numai printr-o înlocuire permanentă. În ce privește pierderile de aviatori, este vorba aici de profesioniști, adesea de un rang superior, care pot fi foarte greu înlocuiți. În fapt, majoritatea escadrilelor nu mai dispun astăzi de echipaje suficiente, căci instruirea de piloți noi nu se poate face peste noapte. Piloții americani declară că apărarea antiaeriană în Vietnamul de nord se întinde tot mai mult și că pierderile aviației americane amenință să crească mereu».

Aspect de la una din puternicele acțiuni de protest împotriva războiului dus de S.U.A. în Vietnam, desfășurată în aceste zile în Italia: în fruntea participanților la marșul Milano-Roma se află cunoscutul militant pe tărîm social Danilo Dolci.

favoriții

Mercenarii încărcăți în camioane care înaintau prin Katanga veniseră din Angola. Bob Denard, după ce și-a lăsat rînila într-o clinică din Salisbury, a preluat îndată comanda aventurierilor cu simbrile. Își cunoștea bine oamenii, încă din lunile de glorie ale lui Chombe. Întîlnirea cu mercenarii s-a produs în Angola. Faptul n-a reprezentat o surpriză. De mult se știa că pe teritoriul angolez, cu bunăvoința Lisabonei, s-au organizat tabere pentru indivizi cu cazier prin Europa, angajați ca mercenari, care, la momentul X, trebuiau să intre în acțiune în Congo pentru a readuce la putere pe faimosul Chombe. Planurile s-au cam încurcat, momentul X a fost mereu amînat dar, cum lefurile le mergeau, mercenarii au rămas în taberele lor aștep-

tînd. Împresurarea la Bukavu a nefericitorilor lor «colegi» din detașamentele lui Jean Schramme, furiosul Jack, a grăbit intervenția. Jandarmii portughezi n-au schițat nici un gest pentru a-i opri. Înainte de a porni la atac au primit binecuvîntarea oficialităților de la Luanda. Firește, despre toate acestea reprezentantul portughez în Consiliul de Securitate nu pomeneste nimic. Însă de astă dată chiar protectorii săi tradiționali s-au jenant să-i mai pledeze cauza.

Portugalia, posesoarea celui mai vast imperiu colonial în acest deceniu de convulsii pe continentul negru, vădește preocupări cam stranie pentru ceea ce reprezintă atacurile interne ale statelor africane independente. Dacă Chombe, față de care Lisabona manifestă afecțiune, a fost nevoit să schimbe cabinetul de șef de guvern cu cei patru pereți ai unei incomode pușcării, guvernatorul portughez și mai marii săi din metropolă și-au descoperit un nou favorit în persoana lui Ojukwu,

FENOMENUL JAPONEZ

de Silviu BRUCAN

conducătorul Biafrei secesioniste, considerată de mulți «Katanga nr. 2». Informații din Lagos vorbesc despre arme portugheze pentru Ojukwu și chiar despre mercenari trimiși din Angola să-l sprijine pe locotenent-colonelul aflat în dificultate. În interviul acordat ziarului «New York Times», șeful guvernului federal nigerian, generalul Gowon, a fost categoric în privința acuzațiilor la adresa Portugaliei. Un argument în plus: Biafra a deschis la Lisabona un «birou de informații» destinat Europei...

Lisabona joacă o carte periculoasă. O carte pe care au mai mizat și alții înaintea ei, pierzând...

M. RAMURĂ

fiica regelui și actorul

— corespondență din roma —

Roma — scandal la Curte, chiar dacă este vorba de o curte în exil: Maria Beatrice de Savoia, în vîrstă de 24 ani, fiica ultimului rege al Italiei, Umberto II, care a domnit o lună, a fugit de la Madrid — unde locuia — și s-a refugiat într-o vilă de la marginea Romei, proprietatea unui actor de cinematograf italian, Maurizio Arena, cunoscut în urmă cu zece ani pentru a fi jucat în câteva filme mediocre rolul de «amant latin». Acum interpretează roluri mărunte în filme de aventuri și nimeni nu și-a mai pus aminte de el pînă cînd idila cu fiica ex-regelui l-a scos din anonimat făcîndu-l să reapară pe primele pagini ale ziarelor. Cei doi tineri au încercat să se căsătorească în secret, dar fără rezultat. Acum trebuie să infrunte opoziția fostului rege, care a refuzat o convorbire cu actorul și și-a constrîns fiica să se interneze într-o clinică, unde va fi supusă unei expertize medicale pentru a se stabili dacă este alienată sau sănătoasă mintal. Maria Beatrice de Savoia a acceptat să fie examinată pentru că este convinsă că medicii o vor considera perfect sănătoasă. Susține că nu o interesează moștenirea paternă (evaluată la câteva miliarde) și că dorește numai să se căsătorească cu Maurizio Arena. Cei doi s-au cunoscut cu trei luni în urmă la Madrid, unde Arena joacă într-un film «western».

Maria Beatrice nu este la prima aventură. La începutul acestui an a fost rănită de un foc de revolver în împrejurări care nu au fost clarificate nici pînă-n prezent. Rănirea s-a produs într-un apartament din cel mai luxos cartier al Madridului. Se spune că acel foc de revolver ar fi fost tras de un

viteaz toreador cu care principesa fusese văzută de mai multe ori. Mama sa, ex-regina Maria José, care își are reședința în Elveția și căreia legea italiană îi interzice să se întoarcă în Italia, a acordat un interviu unui săptămînal. Adresîndu-se prin intermediul acestuia mamei actorului, care vinde flori la colțul unei străzi în Garbabella, un cartier popular din Roma, i-a cerut să vorbească «de la mamă la mamă». În ceea ce o privește pe mama actorului, singurul ei comentariu la vestea că fiul său a intrat în relații de dragoste cu o principesă a fost acesta: «Cine știe cum va face ca să o păstreze...» Într-adevăr, vila care îi adăpostește în prezent pe cei doi îndrăgostiți va fi pusă sub sechestru în februarie pentru neplata ratelor de cumpărare. Dar sînt unii care susțin că tot scandalul a fost montat, ca să se facă publicitate unui film al lui Arena și unui disc în care principesa cîntă pentru prima dată.

Gianfranco BIANCHI

În fotografie: principesa Maria Beatrice de Savoia și actorul Maurizio Arena, fotografiați la balconul vilei din Roma.

Referindu-se la luptele violente din ultima vreme dintre trupele britanice și elemente din rîndul Frontului Național de Eliberare din Arabia de sud, agenția americană «Associated Press» sublinia că aceste incidente grave «demonstrează cît de critică a devenit și poate deveni situația de la Aden». Ca o confirmare a acestui fapt a venit declarația făcută marți în Camera Comunelor de ministrul de externe britanic George Brown că Arabia de sud va deveni independentă la 20 noiembrie. George Brown a anunțat de asemenea intenția guvernului englez să începe tratative la 20 noiembrie, la Geneva, cu reprezentanții Frontului Național de Eliberare din Arabia de sud, precum și hotărîrea autorităților britanice de a trece de urgență la evacuarea celor 6 000 de soldați englezi care se mai află în Aden, urmînd ca ei să părăsească acest teritoriu pînă la amîntita dată. Pentru protejarea trupelor de eventuale atacuri ale patrioților arabi s-a prevăzut organizarea unui adevărat pod aerian, evacuarea urmînd a fi efectuată de unități aeriene cu baza pe portavioane.

Călătoria recentă a premierului japonez Sato în zece capitale asiatice și pacifice, urmată acum de vizita sa în Statele Unite și Canada, marchează schimbarea enormă care s-a produs în poziția Japoniei — cum notează «Newsweek» — «de la un client slab al S.U.A. la o forță majoră a Asiei și o putere care joacă un rol crescînd în afacerile mondiale».

Într-adevăr, în cadrul modificării raportului de forțe între statele imperialiste, care s-a produs la sfîrșitul deceniului trecut și începutul deceniului actual, evoluția Japoniei a fost cea mai spectaculoasă. În perioada 1954-1962, în timp ce producția industrială a S.U.A. a crescut cu numai 38%, a Franței a crescut cu 68,5%, a Germaniei occidentale cu 78,4%, a Italiei cu 102,6%, iar a Japoniei cu 214%! Ritmurile economice japoneze au bătut toate recordurile, atingînd 20 și chiar 24% în unii ani, ceea ce a avut drept rezultat depășirea Italiei, Canadei și chiar a Franței, instalînd Japonia pe locul cinci — după S.U.A., U.R.S.S., R.F.G. și Anglia.

Dar potențialul economic nu este singurul factor care determină ponderea puterilor pe arena mondială și fenomenul japonez ilustrează deopotrivă dinamica și limitele acestui factor. Este evident că Japonia este departe de a juca în politica mondială un rol corespunzător tăriei sale economice. Tocmai de aici trebuie plecat în evaluarea semnificației «marei tur» al premierului Sato.

Japonia a ieșit înfrîntă în cel de-al doilea război mondial și dominația americană instaurată după capitulare își păstrează încă amprenta asupra politicii japoneze. Noua politică anunțată de Sato — «concepția pacifico-asiatică» — constituie una din acele formule caracteristice relațiilor interimperialiste contemporane, în care subordonarea față de S.U.A. în cadrul «strategiei globale anticomuniste» alternează cu promovarea viguroasă a propriilor interese expansioniste japoneze.

La ultima sesiune din septembrie a Comitetului mixt japono-american pentru comerț, comunicatul final sublinia hotărîrea celor două guverne de a întări cooperarea «pacifico-asiatică». Este știut de asemenea că Japonia a aderat la ASPAC (Consiliul Asiei și Pacificului) fondat în 1966, despre a cărui fizionomie politică vorbește destul de elocvent compoziția sa: Coreea de sud, Vietnamul de sud, Taiwanul, Thailanda, Malaezia, Filipinele, Australia și Noua Zeelandă, pe care le unește un singur element: clienți sau aliați ai S.U.A. Dîndu-și seama că combinația este compromițătoare, guvernul japonez a subliniat în repetate rînduri că ASPAC urmărește exclusiv obiective economice și că va refuza să discute în sinul ei chestiuni politice sau militare. Cu toate acestea, la sesiunea din iulie a organizației chestiunea sprijinirii agresiunii americane în Vietnam a figurat ca punct central pe ordinea de zi, iar comunicatul final contrasemnat de ministrul de externe japonez aducea «omagiul» celor care o sprijină. Ziarele japoneze dezvăluie faptul că această adeziune este departe de a fi «platonice», arătînd că în 1966 livrările de mărfuri japoneze legate într-un fel sau altul de războiul din Vietnam au depășit un miliard și jumătate de dolari, iar în 1967 vor atinge două miliarde. Se pare că vechiul dicton latin — banii nu au miros — și-a găsit o traducere potrivită și în japoneză.

O justificare «comercială» tot atît de puțin convingătoare a fost dată în legă-

tură cu popasurile lui Sato în timpul «marei tur» la Saigon și Taipe, condamnate de majoritatea ziarelor și de viguroasa opinie publică japoneză. În genere, preocuparea Tokyoului de a menaja susceptibilitățile și memoria popoarelor asiatice în legătură cu anii ocupației militare japoneze se manifestă prin continua subliniere a intereselor sale exclusiv economice în exterior. Corespondenții străini au subliniat că în cele zece capitale asiatice străzile centrale sînt luminate de reclamele de neon ale produselor japoneze, oamenii căldătoresc în autobuze, taxiuri și scutere japoneze, poartă haine confecționate din textile japoneze, au ceasuri și transistoare de proveniență japoneză, beau bere japoneză și fac cumpărături în magazine universale japoneze. Expansiunea comercială a monopolurilor este însoțită de sprirea de către stat a ajutorului economic pentru străinătate la 600 milioane de dolari anual, prin participarea la Banca asiatică de dezvoltare cu o contribuție egală cu cea americană. Exporturile japoneze spre țările Asiei de sud-est în ultimii cinci ani s-au dublat. Lupta Japoniei pentru materii prime și pentru noi piețe de desfacere este desfășurată cu o agresivitate pe care S.U.A. și ceilalți rivali occidentali le resimt din ce în ce mai puternic și pe alte continente.

Drept rezultat, Japonia a ajuns și ea în situația principalelor țări vest-europene — Franța, R.F.G. și, treptat, Anglia — în care tendința de afirmare a intereselor proprii, de expansiune economică și politică, se ciocnește de hegemonia americană. În același timp interesele de clasă dictează ca simbioza cu Statele Unite să continue, deoarece cele două imperialisme au anumite interese comune în Asia și în Pacific, pentru a nu mai menționa pozițiile solide pe care le-au cucerit corporațiile americane în economia japoneză. Existența acestor două tendințe divergente își găsește expresia în politica contradictorie și oscilantă a Japoniei. Și pentru a schița mai complet fizionomia acestei politici, să amintim că Japonia este singura dintre principalele puteri capitaliste care și-a menținut forțele armate postbelice la minimum — 250 000 de soldați.

Intrevederea Sato-Johnson marchează momentul critic la care au ajuns relațiile americano-japoneze. În ceea ce îl privește, Washingtonul ar dori ca Japonia să se preteze la folosirea intensă a bazelor americane de pe teritoriul ei, să acorde un sprijin activ războiului din Vietnam și, în genere, să se limiteze în Asia la rolul secund prescris de Statele Unite. Pe de altă parte, Sato consideră că a făcut suficiente concesii, inclusiv vizitele prestate clienților americani, pentru ca Statele Unite să consimtă la retrocedarea insulelor Okinawa și Ogasawara. Premierul japonez a făcut din această revendicare cu profund ecou popular o chestiune publică națională, ceea ce pune pentru prima dată Washingtonul în fața unei probleme extrem de spinoase. Potrivit vechiului procedeu al jucătorilor de poker din Texas, partenerul american a ținut în mîncă cartea «tarifelor preferențiale» pe care a aruncat-o pe masa negocierilor ca un mijloc de a slăbi poziția partenerului japonez, știind prea bine cît de sensibile sînt monopolurile japoneze la exportul pe piața americană.

Cu alte cuvinte, a trecut vremea cînd relațiile americano-japoneze se reduceau la dictatul american.

Vulpea din fabulă spunea
că strugurii ar fi acri.
...Numai că vulpea nu băuse

VERMUT ZAREA

